

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

ŘÍJEN 2011

*Sola Scriptura - Jedině Písmo
Solus Christus - Jedině Kristus
Soli Deo Gloria - Jedině Bohu Sláva*

*Sola Gratia - Jedině milostí
Sola Fide - Jedině vírou*

OBSAH

Nemyslitelný úkol	1
Pozoruhodný odkaz	2
Co je to posvěcení?	6
Dostatečnost Božího Slova pro život křesťana i církve	8
Dobrá královna Anna	13
Rodinná bohoslužba	16
Jak mluvit s dětmi o kázání	18
Nevěra	20
Cesta k pokoji a odpuštění	27
Existuje Spasitel	35
Jistota spasení	38
Zimní konference	42
Napsali jste nám	44

NEMYSLITELNÝ ÚKOL

♦ *Ježíš jim znovu řekl: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého.“ (J 20,21–22)*

Když se Ježíš po svém vzkříšení objevil mezi učedníky, byli zavření ze strachu před Židy. Přišel k nim s přáním pokoje, ale také jim přišel předat úkol: „Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“ Ježíš učedníky vyslal do světa jako svědky o Bohu. Jak nemyslitelný musel pro ně tento úkol být. Báli se Židů a najednou měli vyjít mezi ně. Radovali se sice, že vidí Ježíše, ale když od nich odešel, tak na svůj úkol raději zapomněli. Zanedlouho šli učedníci lovit ryby.

Bůh pro nás má nemyslitelné úkoly. On je totiž Bohem nemyslitelného. Jaký je teď váš nemyslitelný úkol? Je jím jít svědčit o Kristu – v rodině, mezi přáteli, před cizími lidmi? Odpustit někomu, i když jste přísahali, že mu nikdy neodpustíte? Začít radostně dávat peníze na práci církve? Otevřít své srdce potřebným a opovrhvaným? Opustit hřích, který si hřežete na prsou? Děkovat Bohu za všech okolností? Podřídít se Písmu pokud jde o vaši roli v rodině? Je to něco jiného? Často se nemyslitelné úkoly skrývají v zákoutích našeho srdce, kam jsme je zahnali. Upřímně

2 ZÁPAS O DUŠI

zkoumejte své srdce a Bibli. Máte už svůj nemyslitelný úkol před sebou, víte o něm? Nebojte se. Bůh vám ho nedal, abyste se utrápili, protože ho nedokážete splnit. Dá vám svůj pokoj i moc. Ano, často se budete muset pokořit nebo dostat od Boha lekci. Jonášovi přišlo nemyslitelné, aby šel prorokovat do Ninive. Tak ho Bůh pokořil v útrokách veliké ryby. Poučil Jonáše o své milosti, když nechal uschnout skočec. Petr a ostatní apoštolové šli klidně lovit ryby místo lidí, a nic nechytili. Poko-

řila je Ježíšova otázka (J 21,5): „Nemáte něco k jídlu?“

Nakonec ale Jonáš prorokoval, a snad také hlouběji poznal Boha. Petr a učedníci nakonec šli tak, jak je Ježíš poslal. Před židovskou veleradou vyznali:

♦ *Posuďte sami, zda je před Bohem správné, abychom poslouchali vás, a ne jeho. Neboť o tom, co jsme viděli a slyšeli, nemůžeme mlčet. (Sk 4,19–20)*

– Petr Papež –

POZORUHODNÝ ODKAZ

Zprávy z konference pořádané k 80. výročí křesťanské rozhlasové misie HCJB známé u nás od roku 1975 jako HLAS AND.

Pro nové a nezasvěcené čtenáře několik základních informací: Krátkovlnné rozhlasové vysílání Dobré noviny Hlasu And bylo zahájeno v Ekvádoru v roce 1975 z iniciativy Jiřinky Kladenské (narozené v Ekvádoru), známé jako Helena Kaplanová, a její maminky, pí. Lily Kladenské – pí. Fialová. Pavel a Klára Steigerovi začali působit v Ekvádoru v únoru 1990 a od r. 1992 dodnes působí v ČR. Misijní organizace HCJB Global, dříve HCJB World Radio, nyní HCJB Global, sídlí v Colorado Springs, Colorado, USA. Díky rozhlasovým pořadům ve spolupráci s Trans World Radiem a Hlasem And vznikl časopis Zápas o duši, který vychází od r. 1989.

V polovině května letošního roku se konala v Colorado Springs konference HCJB Global u příležitosti 80. výročí. Pro nás to byla jedinečná událost, protože jsme se sešli se spolupracovníky, z nichž některé jsme neviděli posledních 20 let. Právě oni pro nás byli v době, kdy jsme se sami seznamovali s misijní službou, vzory oddanosti a obětavosti. Někteří z nich

znali osobně zakladatele rozhlasové misie, i ty misionáře, kteří v Ekvádoru tragicky zahynuli. Na Slovensku vyšla kniha Pilot z džungle, kterou napsal Russell T. Hitt. Ta popisuje události, při kterých domorodci 8. ledna 1956 zabili v ekvádorské džungli pět mladých křesťanských misionářů. Jejich smrt se stala impulsem pro desítky dalších mladých misionářů, kteří nastoupili na jejich místo. Elisabeth Elliottová, manželka jednoho ze zavražděných a sestra pilota, spolu s malou dcerkou mezi domorodci žila, pracovala a donesla jim evangelium. Z pera Elisabeth Elliottové byly u nás vydány dvě knížky: „Branami slávy“ a „Vášeň a čistota“.

Během konference byli přítomni misionáři, kteří začínali v r. 1940, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990 (kdy jsme začínali i my) – až do současnosti. Ti, kteří ve službách HCJB vytrvali 50, 40, 30, 20 a nejméně 10 let, byli zapsáni do „dvorany víry“. Bylo dojemné vidět ty, kteří stáli na počátku a dnes žijí v blízkosti očekávané nebeské slávy. Znamky pokročilého

věku jako jsou naslouchátka, invalidní vozíky, chodítka, berle a hole působily chvílemi „dopravní zácpy“. Je zajímavé vidět s odstupem času, jak všichni stárne. Jedni s věkem ztrácejí na váze, druzí naopak, ale nikdo neroste do výšky.

Pro ty, kdo službu HCJB World Radio sledují po mnoho let, uvádíme několik poznámek k současné situaci v Ekvádoru. Během posledních deseti let došlo k mnoha změnám. Některé z nich jsou a budou jen obtížně řešitelné. Od roku 2002 bylo postupně ukončeno krátkovlnné vysílání, které díky novým technologiím a politickým změnám ve východní Evropě umožnilo vznik desítek místních rozhlasových stanic v nejrůznějších zemích. Pozemky v Pifu, na nichž bývaly umístěny antény, musely ustoupit budoucímu letišti, které již téměř dvacet let vzniká v těsné blízkosti. Všechny antény byly rozmontovány a přestěhovány do Austrálie, kde jsou využívány k vysílání do Indie, Číny a dalších asijských zemí.

Současná situace v Ekvádoru je složitá a náročná. Přehrady, elektrárny, elektrické vedení, cesty, budovy, misijní zázemí v Quitu, vše, co bylo během 80 let vybudováno z misijních prostředků, je vlastnický ohroženo. Jako v mnoha latinskoamerických zemích jsou i zde právě majetkově právní vztahy nejasné. Ekonomická krize celému stavu neprospívá. Tím je zázemí a budoucnost celé misie v Ekvádoru ohrožena. Kritická situace je v nemocnici v Quitu, kde pracuje asi 1000 ekvádorských zaměstnanců. Unie se domáhají prostřednictvím státu nereálných finančních požadavků. Například požadovaná hotovost odstupného pro všechny zaměstnance a snaha státu o dodatečné zdanění je likvidační a nakonec může

vést až ke znárodnění nemocnice. S touto možností nikdo nepočítá, ale podle naší historické zkušenosti se to jeví jako pravděpodobné. Doba se mění a získat moderní nemocnici do státní „péče“ je lákavé. Další léta ukážou, zda se kapitola HCJB v Ekvádoru během příští dekády uzavře, či ne. Ale i kdyby došlo k nejhorsšímu, místní křesťané jsou životaschopní. Po 80 letech budování tamní církve je Ekvádor zemí, která vysílá misionáře a zdravotnické týmy „rychlého nasazení“ během nejrůznějších katastrof. Ekvádorští lékaři a zdravotnický personál z misijní nemocnice jsou jedineční.

I když Hospodin uzavírá dveře na jednom kontinentu, otevírá nové příležitosti jinde. Největší změny se týkají především spolupráce s místními křesťany z nových regionů v Evropě, Asii, Africe, Latinské Americe a samozřejmě i spolupráce s různými misijními organizacemi v USA. K nim patří program „Ježíšův hlas a ruce“, jež pomáhá překonat mnohé překážky prostřednictvím nejmodernějších technologií, které otevírají uši a oči těch, kdo ještě nepoznali Boží velkolepý plán pro spasení hříšníků. Společnými silami pomáháme těm, jejichž životy jsou v troskách (duchovních i fyzických), nabízíme naději bezmocným v jejich beznaději. I když jsou nohy jednotlivců zdánlivě malé a ruce slabé, společnými silami pomáhají zanechat v životech jednotlivců a skupin velké stopy. Úžasná historie HCJB je inspirací a posilou všem, kdo mají stejný cíl – a tím je šířit hlas evangelia, věrně sloužit a pokračovat ve šlépějích těch, kdo šli před námi.

Velkým potěšením pro nás bylo, že se konference zúčastnil i Milan Hudec, náš slovenský spolupracovník a obětavý

4 ZÁPAS O DUŠI

---

tvůrce rozhlasových pořadů, které jsou vysílány na Rádiu 7 a prostřednictvím Rádía Lumen v Banské Bystrici. Z konference Milan pokračoval do Arizony, kde se setkal s kazatelem a sborem, který vysílání na Slovensku již léta sponzoruje. Životním zážitkem byla návštěva Grand Canyonu v doprovodu zkušeného průvodce Steva Colea a jeho manželky.

Zajímá vás, kdo s námi prostřednictvím HCJB Global sdílí stejnou vizi? Jsou to především věrní dárci z USA, kteří se na projektech a práci misionářů podílejí. Ekonomická a finanční krize postihla mnohé organizace. V současné době podporuje službu HCJB Global cca 6000 dárců. Díky jejich štědrosti můžeme i my spolupracovat s místními církvemi, připravovat programy a vysílat či publikovat i u nás. Steigerovi začali spolupracovat s Trans World Radiem od roku 1986. Možná si někteří z vás ještě pamatujete na pořady „Pavla z Jakarty“. Československá pobočka HCJB spolupracuje s TWR i dnes. Na Slovensku vysíláme prostřednictvím Rádía Lumen a Rádía 7. Nadále se modlíme, aby Pán Bůh otevřel dveře křesťanskému vysílání i v Čechách.

Duch konference svědčí o nezdolné energii nejen předchozích generací, ale i té nejmladší. Generace „baby boomerů“ má nástupce, tzv. „mileniály“. Je to nová generace, která je napojena na nejrůznější společenská média. Svět informací, kontaktů, sociálních sítí, virtuálního světa, her... pomáhá vzbudit zájem o evangelium. Mobilní telefony, chytré telefony, smskování, Facebook, Twitter, streaming, Youtube, videoklipy, Google, web atd. – to všechno jsou cesty, které otevírají dveře k informacím, jež pomáhají proměňovat životy mladých. Díky novým možnostem

jsou mobilizováni dobrovolníci, kteří ani nemusí opustit svůj domov či zaměstnání. Nezáleží na věku, finančních možnostech či fyzických silách. Např. misijní organizace Campus for Christ zapojuje stovky dobrovolníků, kteří jsou ochotni denně odpovědět jednomu nebo více lidem, kteří prostřednictvím vyhledávání na Googlu hledají odpověď ve své tíživé situaci nebo mají duchovní otázky. Hledajícím stačí zadat klíčová slova. Ani jazyková neznalost nemusí být překážkou, protože pomocí Google překladače je možné oboustrannou komunikaci navázat. Vzdálenost ani politická situace nehraje roli. Přítomnost a budoucnost, která se před námi všemi otevírá, překonává všechny bariéry.

Po skončení konference nás čekalo:

Nostalgické vzpomínání a setkání se sbory a jednotlivci

Tentokrát jsme si na tuto „služební cestu“ vyhradili šest týdnů. V Denveru jsme byli dva víkendy s naším synem a bratrem. Navštívili jsme sbor, který naší službu podporuje, setkali se s přáteli ze sboru z dob, kdy jsme v Denveru žili (1980–1984), s dalšími, s nimiž jsme byli v Indonésii, s našimi bývalými sousedy a spolupracovníky. Navštívili jsme ruský hovořící baptistický sbor; jejich pěvecké sbory jsou nezapomenutelným zážitkem.

Z Denveru jsme pokračovali do Jacksonu ve Wyomingu, v jehož těsné blízkosti je velkolepý Tetonský národní park. Odtud jsme pokračovali do Yellowstonekého parku a dál na sever přes Rexburg v Montaně do Wallace v Idahu, kde jsme v r. 1970 začínali žít svůj americký sen. Většina těch, kteří nám tehdy podali pomocnou ruku, již není mezi živými, ale navázali jsme kontakt s jejich dětmi, jimž

je dnes kolem padesátky a jejich děti právě dokončují vysokoškolské studium. Byli jsme rádi, že jsme měli příležitost povědět jim o tom, jak báječné rodiče měli. Setkání s přáteli z dob, kdy jsme v Idahu poznávali Ameriku, bylo krásné. Změny k lepšímu člověka vždy potěší. Další krásnou zastávku jsme udělali v Cour d'Alene, odkud jsme pokračovali do Spokanu ve Washingtonu. Zde jsme se setkali s přáteli sboru, který již léta vysílá do Česka týmy, které pomáhají církví v Kladně a Ústí pořádat anglické kempy.

Z Washingtonu jsme pokračovali směrem na Portland v Oregonu, kde jsme se setkali s dalšími přáteli a velmi nás potěšilo, že se tam schází k biblickému studiu 3,5 česko-slovenského manželského páru. Pokračování po oregonském pobřeží přes Coos Bay, Cloverdale na jih do Eureky v Kalifornii místy bralo dech. Byla to cesta dlouhá, ale byly na ní nádherné scenérie. Následující víkend jsme dorazili do Madery v centrální Kalifornii. Ne každý ví, že centrální Kalifornie je největší světový zemědělský producent. Nekonečné plochy zavlažované zemědělské půdy jsou osázeny mandloněmi, vstovny pistáciových oříšků, vinicemi, olivovníky, artyčoky, melouny, zeleninou, ...

Sbor v Madeře patří k jednomu z prvních, který nás začal významně podporovat již v r. 1991. Jejich vřelost a přivítání se podobalo slavnostní rodinné sešlosti. Společný výlet do Yosemiteů byl vydařený. Čtyři týdny putování se blížily ke konci. Měli jsme za sebou tři tisíce mil. Poslední sbor v severní Kalifornii, který jsme tentokrát navštívili, byl v Santa Rose. Opět šlo o krásné setkání a jen dodávám, že je to také jeden z prvních sborů, který je věrným partnerem naší služby.

Na závěr západního pobytu jsme zůstali dvě noci v San Francisku. Ze San Franciska jsme přeletěli do New Yorku, kde jsme se těšili na další setkání se sborem, který se podílí na naší službě. New York je kapitola sama o sobě. Nikde jinde nenajdete sbor, kde je taková různorodost. Interakce tolika národností, množství jazyků, smíšených manželství a společenská různorodost je neopakovatelná. Kde jinde potkáte věřící, kteří v minulosti byli hinduisty, buddhisty... Je krásné vidět mladou generaci, která aktivně pokračuje ve stopách „otců“. Je úžasné, že sbor, který dosáhne svého maxima, nastartuje hledání dalšího kazatele, který s částí sboru odchází založit sbor nový.

Z New Yorku jsme jeli navštívit kamarády v New Jersey, což je přibližně půlhodina cesty autobusem. O pár dnů později jsme autobusem za neuvěřitelnou cenu 15 dolarů na osobu dojeli po čtyřech hodinách do Bostonu. Po tom všem létání jsme si připadali jako v letadle na rozjezdové dráze. V Bostonu jsme se setkali s našimi vnoučaty a dětmi, jejich rodiči.

Co nás tentokrát překvapilo?

Naše pozitivní životní zkušenosti z minulosti se vždy týkaly úžasných sousedských vztahů. Kdekoliv jsme žili, vždy jsme navázali úžasná přátelství, která přetrvávají desítky let. Proto nás překvapily rozhovory o tom, jak se změnilы sousedské vztahy. Většina lidí ráno odjíždí a večer se vrací ze zaměstnání. Dálkovým ovladačem otevřou garáž, zaparkují, zvednou padací most a jejich hrad je zvenčí nedobytný. O trávníky se stará zahradnická služba a sousedé se nepotkávají, i když nemají ploty. V Denveru se spojilo 50 sborů, které chtějí tuto situaci změnit. Každý věřící by měl navá-

6 ZÁPAS O DUŠI

zat kontakt se svými sousedy neformální cestou. Pomůckou jsou kartičky, kde je devět políček. Ve středu kartičky je „můj dům, můj hrad“ a každý má vyplnit zbývajících osm políček sousedů, s nimiž by měl navázat kontakt. Mnozí účastníci nebyli schopni své sousedy ani vyjmenovat.

Možná bychom mohli začít s něčím podobným i u nás. Nejprve poznáním osmi bratrů a sester v našich sborech, a potom možná i svých sousedů.

Během čtyř týdnů jsme ujeli 3200 mil – asi 5100 km, navštívili 6 sborů, oba syny a vnučata, nepočítaně jednotlivců a ka-

marádů, s nimiž jsme se během našeho pobývání v USA sprátelili. I když počasí bylo po celou dobu spíše chladné a zamračené, na fotkách se zdá, že nás provázelo právě to nejlepší. Nikdo nepozná, že modrá obloha, bílé mráčky byly vždy jen dílem okamžiku a že jsme měli za zády temné mraky. Ve výšce 14000 stop na Pikes Peaku v Coloradu jsme zažili dokonce sněhovou bouři. Pokusíme se připravit výběr přírodních krás severozápadní Ameriky, které jsme nafotili.

– Steigerovi –

CO JE TO POSVĚCENÍ?

Posvěcením nazýváme dlouhodobé působení Ducha svatého v životě věřících lidí, jež proměňuje jejich charakter, touhy a jednání tak, aby byli svatí a podobní Kristu.

Ospravedlnění je jednorázová událost; posvěcení je neustálý proces. Ospravedlnění nás osvobozuje od viny plynoucí z hříchu, posvěcení od znečištění hříchu. Jak vidno, obojí představuje nezbytné části Božího spásného díla v nás.

Všimněte si však zásadního rozdílu mezi nimi: Při ospravedlnění se vzdáváme principu hříchu a sebevlády. V posvěcení se zříkáme praktikování konkrétních hříchů a dospíváme v Krista. Úplné podřízení se Kristovu panství neznámá, že se ve všech zásadních životních oblastech musíme rozhodnout správně, jinak nedojdeme spasení. Bůh od nás nevyžaduje, abychom se zřekli hříchu dříve, než budeme moci být ospravedlněni. Neznámá to „odevzdat všechny zbývajících roky života na Zemi Bohu“. Podřízení se Kristovu panství znamená, že si už ve chvíli, kdy v Něj uvěříme, jasně uvědomujeme, komu náleží poslední slovo. Při obrácení se podřizujeme Kristu v princi-

pu, jako křesťané se Mu potom však budeme znovu a znovu podřizovat i v praxi. K procesu posvěcení dochází právě skrze praktické projevy podřízenosti Kristu jako Pánu. Součástí posvěcení je však i bezprostřední aspekt, k němuž dochází zároveň s ospravedlněním:

♦ *Takoví jste někteří byli. Ale dali jste se omýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu našeho Pána Ježíše Krista a v Duchu našeho Boha. (1 K 6,11)*

Právě tento jednorázový aspekt posvěcení měl apoštol Pavel bezpochyby na mysli, když Korintské oslovuje jako ty, kdo „byli posvěceni“. Tento prvotní, bezprostřední aspekt je někdy označovaný jako „poziční posvěcení“.

Na rozdíl od ospravedlnění však posvěcení není jednorázové, právní prohlášení. Je to skutečné vnitřní oddělení od hříchu, jež začíná v momentu spasení a nadále se projevuje rostoucí svatostí

v životě i jednání člověka. Posvěcení se v životě každého věřícího člověka bude navenek projevovat s různou intenzitou, přesto ale není otázkou volby a není možné je oddělit od ostatních aspektů spasení.

Asi nejstručněji vyjadřuje potřebu posvěcení pisatel knihy Židům:

◆ *Usilujte o pokoj se všemi a o posvěcení, bez něhož nikdo neuvidí Pána.*

(Žd 12,14)

Kontext tohoto verše nám ukazuje, že se zde mluví o svatém jednání a praktické spravedlnosti, nikoliv jen o poziční či soudní svatosti (v. 11–16).

Může ospravedlnění existovat bez posvěcení? Pavel odpovídá: „Naprostě ne!“ Bible 21 zachycuje sílu Pavlova zvolání slovy: „V žádném případě!“ Samotná představa, že by hřích v životě křesťana mohl jakýmkoliv způsobem oslavit Boha, byla pro Pavla naprostě nepřijatelná. *„Jak bychom my, kteří jsme hříchů zemřeli, v něm ještě mohli žít?“*

Křesťané zemřeli hříchů. Pavel považoval za nemyslitelné, že bychom mohli nadále žít v hříchů, z něhož nás smrt osvobodila. Pouze zkažený člověk by ve své zvrácené logice mohl tvrdit, že „setrvávání v hříchů“ oslavuje Boha. Je zcela samozřejmé, že smrt znamená konec života; právě tak smrt hříchů musí ukončit život v neustálém přestupování Božích zákonů.

Slova „zemřeli hříchů“ (ř. *apothnésko*) mluví o historické skutečnosti, o naší smrti ve smrti Kristově. Protože jsme „v Kristu“ (6,11; 8,1) a On zemřel na našem místě (5,6–8) jsme spolu s Ním pokládáni za mrtvé. Díky tomu jsme mrtví hříchů, a to jak jeho vládě, tak i trestu za něj. Smrt je trvalá a neslučitelná se živo-

tem. Člověk, který zemřel hříchů, proto nemůže nadále žít v nepravostech. Hříchů se sice budeme dopouštět i nadále, už však nežijeme v jeho říši a nepodléháme jeho nadvládě (viz 8,2–4). Hřích je v rozporu s naší novou přirozeností.

◆ *Žádný, kdo je narozen z Boha, nečiní hřích, protože v něm zůstává Boží símě; a nemůže hřešit, protože se narodil z Boha. (1J 3,9)*

Nejen, že bychom neměli nadále žít v hříchů, my ani nemůžeme. Smrt hříchů znamená rázný, nezvratný a úplný konec jeho moci nad námi. Odpadnutí od hříchů je okamžitým a nezměnitelným prvkem posvěcení, o kterém jsme mluvili již dříve a z něhož vychází veškerá osobní svatost.

Fráze „*my, kteří jsme hříchů zemřeli*“ nepopisuje žádnou vyšší třídu křesťanů. Pavel zde mluví o všech obrácených lidech. Každý ospravedlněný člověk musí být i posvěcený člověk. Praktická svatost je právě tak Božím dílem jako kterýkoliv jiný prvek vykoupení. Bůh nás ve chvíli našeho znovuzrození nejen prohlašuje za spravedlivé, ale také začíná budovat spravedlnost v našich životech. Spasení tedy není jen právní prohlášení; je to záruk obrácení a proměny. Neexistuje žádný skutečně obrácený a ospravedlněný člověk, který by nebyl i posvěcován.

– John MacArthur –

Z knihy Evangelium podle apoštolů (Víra, která jedná), kterou připravuje k vydání nakladatelství Didasko.

Spolu s touto knihou připravuje také

Komentář k Janovu evangelium od stejného autora. Obě knihy by měly vyjít do konce letošního roku. Další informace najdete na stránkách

nakladatelství:

www.didasko.cz.

DOSTATEČNOST BOŽÍHO SLOVA pro život křesťana i život církve

✉ ... *Názor, že pokud neposloucháme Boží hlas v komůrce, pak je kázáné/vyučované Boží slovo jen literou a zákonem, považujeme za velmi nebezpečný. Víra je ze slyšení Božího slova, a tedy i život a moc spasení je z Božího slova, skrze víru (a samozřejmě skrze Ducha). Nijak nechceme zmenšit roli komůrky. Postavit však do kontrastu vyučování Slova a přímé působení Ducha je nezdravé a škodlivé. Konec konců Písmo nikde nenazývá kázáné slovo, i kdyby byl posluchač chladný a hluchý, literou. ...*

Toto je z dopisu, který jsme obdrželi v reakci na článek „Duchovní domov a život víry“ z minulého ZODu. Článek kladl důraz na zralost víry, ale je možné, že by někoho mohl svést i k výše popsanému odmítnutí Božího slova, což nebylo naším záměrem. Následující kázání je ze Zimní konference v Kladně z roku 2009.

Prosím, ukažte mi svou Bibli. Tato kniha je jediná, kterou nám Bůh dal, abychom se o Něm dozvěděli. Nazýváme jí Boží slovo. Možná byste řekli: „Petře, to už víme!“ Ale Bůh chce, aby každý z nás, ano vy i já, do hlubší míry chápal, že tato kniha je O LOGOS TOU THEOU – slovo Boží. Je to živé slovo Boží, na rozdíl od mrtvé knihy Mormon nebo koránu.

Je zajímavé, že islám zdůrazňuje, co člověk musí dělat, aby uspokojil Boha. A ve skutečnosti ani muslimové moc dobře nevědí, co texty v koránu znamenají. Křesťanství se však především zabývá kázáním a posloucháním Božího slova, protože Bůh k nám mluví právě v něm. Kdykoliv studujeme Boží slovo, slyšíme přesně to, co nám Bůh sám chce říci.

- Slyšíme, jaký je On – svatý, úžasný, nádherný, všemohoucí, majestátní.
- Slyšíme, jací jsme my – hříšní, slabí a bez Něho absolutně nicotní.

Boží slovo je největší a jedinečný zdroj, který má moc zlomit naše kamenná srdce. Bůh pokládá otázku:

- ◆ *Není mé slovo jako oheň, je výrok Hospodinův, jako kladivo tříštící skálu?*
(Jr 23,29)

A každý křesťan, který to už prožil osobně a ve službě, zvolal: „*Ano, Pane, Tvoje slovo rozdrtí i nejtvrdší skálu!*“

V pátek jsem slyšel neuvěřitelné svědectví bývalého muslima. Jmenuje se Mosab Hassan Yousef. Yousef je nejstarší syn muže, který zakládal Hamás – radikální muslimskou organizaci. Aktivně vedl mládež k extremismu a viděl, kolik lidí pro islám zemřelo. Když jednou šel po ulici v Jeruzalémě, student z Anglie ho pozval, aby s ním četl Bibli. Yousef souhlasil a když četl Ježíšovo slovo: „*Já vám však říkám: Milujte své nepřátele!*“ Bůh zlomil jeho život. Začal studovat Boží slovo a uvěřil v Boha. Nyní prohlašuje, že islám je lež a Boží slovo je živé a mocné. Prosím, abyste se za něj modlili. Nebojácně hlásá Boží pravdu a má množství nepřátel.

Před námi je otázka: **Proč potřebujeme používat Bibli?**

Podívejme se spolu na to, jaké jsou tři zásadní úlohy Božího slova v církvi.

A. Dostatečnost Božího slova

Jsme obklopeni nevěřícími, ale i věřícími, kteří podceňují a napadají dostatečnost Božího slova. Je to jasné, že se

nekřesťané vzpírají autoritě Bible, ale co křesťané? Jak útočí křesťané proti dostatečnosti Božího slova?

1. Zpochybnění biblických textů

Před několika lety jsem slyšel, jak mladý kazatel vedl biblické studium Matoušova evangelia. Řekl něco v tomto smyslu: „*Nejsem si jistý, jestli tento text patří do Bible.*“ Byl jsem úplně v šoku. Bylo to impuls k tomu, abych uvažoval o založení nového sboru.

Had řekl Evě:

- ◆ *Opravdu vám Bůh řekl, že nesmíte jít ze všech stromů v zahradě? (Gn 3,1)*

Tím zpochybňoval Boží slovo. Ale na dostatečnost Bible útočíme i jinak:

2. Míchání lidské moudrosti, psychologie, církevních tradic i osobních předsudků s Božím slovem

Skoro každou chvíli se objevují nové takzvané křesťanské kursy a strategie. A experti nám slibují, že když je budeme používat – buď doma při výchově dětí nebo ve sboru, když sloužíme lidem – tak budeme efektivnější. Marketingové a manažerské principy jsou moderní modly sborů, před kterými se křesťané, ano i kazatelé, klaní.

3. Nedostatečná oddanost studiu a učení se Božího slova

Můžeme tvrdit cokoliv o inspiraci a dostatečnosti Bible. Ale když naše životy a služba nejsou poznamenány rostoucí touhou po Božím slově, je to prázdné vyznání. Boží vůle pro každého z nás je, abychom ve svých životech aktivněji prožívali dostatečnost Božího slova.

Máte-li krizi v manželství, ke komu se obrátíte? Ke kazateli, kamarádovi, půjďte za poradcem nebo psychologem? Křesťané, máme se ihned obrátit k Božímu slovu! Ano, můžeme své srdce vylít Bohu

v modlitbě. Ale Jeho řešení poznáme, když se cele ponoříme do Jeho slova.

Ze stejného důvodu, bratři, není vhodné při přípravě biblického studia nebo kázání začínat četbou komentářů nebo poslechem kázání z internetu. Bůh jasně mluví ve svém slově a chce k nám skrze ně osobně promluvit.

Chci, abyste viděli, proč byli křesťané v tesalonickém sboru tak úžasným příkladem pro věřící z celé provincie Makedonie.

- ◆ *A vy jste následovali náš i Pánův příklad; přes mnohá soužení jste přijali slovo s radostí Ducha svatého, takže jste se stali vzorem pro všechny věřící v Makedonii a Řecku. (1 Te 1,6)*

Jaký byl důsledek přijetí slova Božího?

- ◆ *Nejenže se od vás Pánovo slovo rozeznělo po celé Makedonii a Řecku, ale všude se roznesla také vaše víra v Boha, takže nemusíme nikomu nic říkat. (1 Te 1,8)*

Podívejte se, jak je apoštol Pavel znovu chválí za jejich postoj k Božímu slovu.

- ◆ *Neustále děkujeme Bohu také proto, že jste přijali Boží slovo, které jste od nás slyšeli. Přijali jste je ne jako lidské slovo, ale jako to, čím skutečně je, totiž slovo Boží, které koná své dílo ve vás věřících. (1 Te 2,13)*

Zde vidíme, co přesně určuje, jestli člověk nebo sbor prožije Boží mocné působení a proměnu – tedy to, zda se podřizuje zjevení v Bibli jako Božímu slovu.

Co dělá člověk, když přijímá nějaké poselství jako lidské slovo? Může si říci, co chce poslouchat a co ne. Člověk sám zůstane autoritou svého života. A má poslední slovo. Ale přijmout zjevení Bible jako Boží slovo znamená něco jiného. Tím uznáváme, že Bůh sám je naše

10 ZÁPAS O DUŠI

autorita, nám nadřazená. A má právo vést každý krok našeho života prostřednictvím svého slova.

Proto Pavel píše, že je to „slovo Boží, které koná své dílo ve vás věřících“. Slovo „koná“ je v originálu „energeo“. Co si představíte, když slyšíte slovo energie? „Energeo“ není podstatné jméno, nýbrž aktivní sloveso. Popisuje něco energetického, co mocně působí a vykonává činy. Je jako generátor, který dodává energii pro celé auto. Tím, že Boží slovo patří Bohu, má moc uskutečnit všechno, co Bůh sám může uskutečnit. Proto je Boží slovo dostatečné v každé oblasti života. Pro nás samotné, pro naše rodiny i sbory. Z toho vyplývá:

B. Nutnost kázání Božího slova

Prorok Ámos přesně popisuje tehdejší i současnou situaci, když píše:

◆ *Hle, přicházejí dny, je výrok Panovníka Hospodina, kdy pošlu na zemi hlad, ne hlad po chlebu ani žízeň po vodě, nýbrž po slyšení slov Hospodinových. (Am 8,11)*

Mít hlad nebo touhu po Božím slově je velké požehnání. Ale Ámos mluví o něčem jiném. Mluví o prokletí, kdy lidé začínají duchovní hladomor, protože není slyšet Boží slovo. Možná, že je to nejvíce vidět v oblasti kázání Božího slova.

Kazatel Dennis Mock o tom píše:

Skutečný problém spočívá v tom, že ačkoli je dnes pronášeno množství různých kázání, většina z nich obsahuje více slov lidských než slova Božího. Bůh však slíbil, že požehná svému slovu, ne našim slovům.

Jak píše prorok Izajáš:

◆ *Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše. Spustí-li se lijavec*

nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlazuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí. Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal. (Iz 55,9–11)

Je to Boží zaslíbení o Božím slově. Nemůžeme ale vidět naplnění tohoto zaslíbení, když nejsme věrní Božímu slovu. Jak však můžeme poznat, jestli efektivně učíme anebo kážeme Boží slovo?

1. Když na sobě cítíme Boží přízeň a úsměv?
2. Když lidé pozorně poslouchali kázání a nespali?
3. Když slovo mělo praktický dopad a lidé reagují pozitivně (třeba nám poděkují)?
4. Když posluchači slyšeli přesně to, co jim Bůh v daném textu chce říci!

Jenom poslední odpověď je správná. Musíme si zapamatovat, že není na nás, co a jak ve sboru kážeme.

Kazatel Andrew Blackwood v knize „*Jak zvládnout současné kázání*“ napsal: Moudrý vykladač začíná s dnešní lidskou potřebou a vybírá si text, který by mu pomohl, aby naplnil jejich potřebu.

A Bill Hybels dodává:

Posluchači jsou nejvyšší spotřebitelé. Ať chceme nebo nechceme, při každém kázání, si posluchači kladou otázku, „*Zajímá mě vůbec toto téma?*“

Když nemají zájem, je to jedno, jak efektivní je náš přednes. Jejich myšlenky se odpojí.

Závěr, který z toho vyplývá, je, že kazatel má kázat spíše to, co lidé chtějí slyšet,

než to, co jim Bůh chce skutečně říci. Od Boha však máme příkaz „kázat slovo“.

Poslouchejte, jak Pavel naléhavě nabádá mladšího kazatele Timotea:

◆ *Před Bohem a Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, tě zapřísahám pro jeho příchod a jeho království: Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování. Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si sežnou učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím. (2 Tm 4,1-4)*

Všimli jste si, jakou motivaci dává Pavel Timoteovi k tomu, aby kázal Boží slovo?

- *Ježíš bude soudit každého*
- *Ježíš se vrátí*

A všimli jste si, jak lidé často reagují na zdravé učení Božího slova? Nestrpí to, ale budou se obklopotvat učiteli, kteří jim budou lechtat sluch. Ale rozkaz od nejvyššího velitele je, „Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod...“

Měli jsme v našem sboru výsadu v posledních dvou letech postupně procházet prvním listem Korintským. V tom listu nám apoštol Pavel nejvíce připomíná několik důležitých pravd o našem kázání:

1. Nekažte slovy lidské moudrosti

◆ *Kristus mě totiž neposlal křtít, ale kázat evangelium, a to bez moudrých řečí, aby snad nebyl zmařen Kristův kříž. Ano, pro ty, kdo spějí k záhubě, je poselství kříže bláznovstvím, ale pro nás, kdo docházíme spásy, je to Boží moc. (1 K 1,17-18)*

2. Nespoléhejte na důmyslná a ve mlouvavá slova

◆ *Ani já jsem vám, bratři, po svém příchodu nezvěstoval Boží svědectví nějak*

zvláště vznešenými nebo moudrými řečmi. Rozhodl jsem se totiž neznat mezi vámi nic než Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného. (1 K 2,1-2)

3. Dovolte Duchu svatému předvést svou moc skrze kázání

◆ *Mé poselství a kázání nespočívalo v přesvědčivých argumentech lidské moudrosti, ale v prokázání Ducha a jeho moci, neboť jsem nechtěl, aby se vaše víra zakládala na lidské moudrosti, ale na Boží moci. (1 K 2,4-5)*

Jak to nejlépe udělat, aby Duch svatý mocně promlouval v kázání? Používat zajímavé příběhy, dobré vtipy, používat bezvadnou logiku? Ne, nic nemusíme přidávat k Božímu slovu, aby bylo mocnější.

Úkolem těch, kdo učí a kážou ve sboru, je dávat lidem to, co jim Bůh už připravil ve svém slově. Je to podobné jako úkol číšníka. Nemusí umět nějak upravovat jídlo. Nemá se snažit zlepšit chuť. Má jen bezpečně přinést jídlo od kuchaře k lidem tak, jak je připravené! Nemá to zkazit.

Kazatelé, starší a učitelé sborů, to je váš úkol, který vám Bůh svěřil. Otcové, to je vaše hlavní zodpovědnost v manželství a v rodině – vést Božím slovem. A vy ostatní, každý z nás bratři a sestry v Kristu, by se měl sám učit a také druhé učit Boží slovo. Nemusíte mít kazatelnu. Nepotřebujete zvláštní materiál, abyste učili další. Každý rozhovor je příležitost učit jeden druhého z Božího slova.

Podívejme se na několik principů z Bible, jak to můžeme správně dělat. Jak učit další lidi slovo Boží. Je to pro nejmladší ve víře i pro dlouholeté křesťany.

1. Dobře se připravte

Každodenní učení Božího slova, které po nás Bůh chce, od nás vyžaduje každodenní přípravu.

12 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ *Usiluj o to, aby ses před Bohem osvědčil jako dělník, který se nemá zač stydět, protože správně zvěstuje slovo pravdy. (2 Tm 2,15)*

Bud' me jako Ezdráš, který takto jednal:

- ◆ *Ezdráš zasvětil svůj život tomu, aby zkoumal a plnil Hospodinův Zákon a aby učil jeho ustanovení a řády v Izraeli. (Ezd 7,10)*

Vidíte, čemu odevzdal Ezdráš svůj život?

1. **Zkoumal** (studoval) Boží zákon.
2. **Plnil**, tedy poslouchal Boží zákon.
3. **Učil** to další v Izraeli.

C. H. Spurgeon správně poznamenal:

Je požehnané ponořit se hluboko do Bible, abys začal mluvit jazykem Písma a tvůj duch byl ochucený slovem Páně, až tvoje krev bude tak biblická, že to, co bude vytékat z tvých žil, bude plné Bible.

2. Nerozřed'te Boží slovo

Když Bůh ve svém slovu jasně mluví o důsledku hříchu, o smilstvu, o soudu a o pekle, nezměkčujte to. Řekněte to v lásce, ale nekompromisně a na rovnu.

Poslouvejte, jak to praktikoval apoštol Pavel v 2 K 2:

- ◆ *My nejsme jako mnozí, kteří kramaří s Božím slovem, nýbrž mluvíme upřímně, z Božího pověření a před tváří Boží v Kristu. (2 K 2,17)*

V době apoštola Pavla někdy prodejce rozředitel víno, aby jeho cena byla pro kupce přijatelnější. Ale nás nabádá, abychom nikdy neoslabovali Boží slovo. Bratři a sestry, pamatujte si, že mluvíme Boží slovo před tváří Boží v Kristu. Proto hled' me, abychom Ho nezklamali!

3. Mluvte s autoritou Božího slova

Vaše názory a prožitky mohou být zajímavé. Ale nemají moc usvědčit, spasit, a proměnit život druhého. Proto,

mluv na základě Božího slova. Ve zvěstování a v učení ukažte lidem konkrétní slova textu. A řekněte jim, „To je Boží slovo.“ A kdyby posluchač řekl, „Nesouhlasím, mám jiný názor,“ znovu před něj postav Pravdu:

- ◆ *At' se ukáže, že Bůh je pravdivý, ale ,každý člověk lhář', jak je psáno: ,Aby ses ukázal spravedlivý ve svých slovech a zvítězil, přijdeš-li na soud.' (Ř 3,4)*

Už jsme viděli dostatečnost Božího slova, i to, že jasným důsledkem této dostatečnosti je nutnost kázání toho slova. Nyní pojďme dál na:

4. Potřebu vykládat Písmo jako „celou radu Boží“

Všimněme si, jak to Ježíš a apoštolové naplňovali. Potom nám bude jasné, jak bychom měli vykládat Boží slovo my. Začneme s Ježíšovou službou. Když Ježíš mluvil s lidmi, odkud bral svou autoritu? Kázal jim Boží slovo!

- ◆ *Jednou se na něj lidé tlačili, aby slyšeli Boží slovo, a on stál u břehu jezera Genezaretského. (Lk 5,1)*

Kdykoliv Ježíš cituje starozákonní text, ukazuje na autoritu Písma.

A co misionář Filip? Jak zvěstoval dobrou zprávu tomu etiopskému dvořanovi?

- ◆ *Filip začal u toho slova Písma a zvěstoval mu Ježíše. (Sk 8,35)*

A co apoštol Pavel?

- ◆ *Jejím jsem se stal služebníkem podle pověření, které mi Bůh udělil: abych vám plně vyjevil Boží slovo. (Ko 1,25)*

Naplnil Pavel svoje povolání kázat slovo Boží? Pamatujete si nějaké texty o tom, jak Pavel věrně kázal Písmo? Poté, co strávil tři roky v Efezu, prohlásil:

- ◆ *Neboť jsem nic nezamlčel, ale oznámil vám veškerou Boží vůli. (Sk 20,27)*

Vyložil jim tedy Pavel každý verš Starého zákona? Ne. Ale učil je celý Boží plán a záměr – stvoření, vyvolení, vykoupení, ospravedlnění, posvěcení a oslavení.

Služebníci sboru, Bůh nás povolal ke stejnému úkolu. Učit a kázat celé Boží slovo celým srdcem. Nemáme zanedbávat žádné učení Božího slova. Máme dobře prozkoumat každou knihu, každé učení, a potom učit Boží lid celou radu Boží. Jak prohlásil puritán Richard Baxter:

Kázat jako umírající muži k umírajícím posluchačům.

Boží služebník nemá mít větší touhu než věrně učit a kázat celé slovo Boží.

Na konci 19. st. Alexander Maclaren začal kázat jako neznámý kazatel v Manchesteru.

Věrně kázal Boží slovo 63 let a jeho kázání jsou dodnes velmi respektovaná a jako výkladové poznámky jsou k dispozici v 32 svazcích. Poslouchejte, jak Maclaren zhodnotil, co je úspěšná služba:

Věřím tomu, že klíč k úspěchu pro naši službu je v prostém soustředění se

na dílo kázání. Snažil jsem se, aby moje služba byla službou výkladu Písma. Služebníci, kteří učíte Boží slovo, dejte s Boží pomocí na první místo své služby studium Božího slova. Potom podle toho slova také jednejte. A učte další věrné služebníky, kteří budou schopní učit i další (2 Tm 2,1–2).

Otázky k zamyšlení a diskuzi:

1. V jaké oblasti vašeho života je snadné zapomenout na dostatečnost Božího slova?
2. Jaké biblické texty vás nejvíce posilují, abyste se pevně drželi Božího slova?
3. Jak rozeznáváte, když vaše touha po Božím slově neroste? Jak to řešíte?
4. Popište, jak byste se mohli horlivěji učit další lidi Boží slovo.
5. Jak bychom se měli více opírat o Boží slovo, když ho zvěstujeme nevěřícím?
6. Na které oblasti se při studiu Božího slova soustředíte nejvíce? Na které texty naopak nejméně? Proč?

– Peter Smith –

DOBŘÁ KRÁLOVNA ANNA

„Když má ten malý národ (rozuměj český) Bibli ve svém jazyce, tak proč jej nemá Anglie?“ (Jan Viklef)

Když na celosvětové konferenci misijní společnosti Wycliffových překladatelů Bible v roce 1999 Steve Sheldon citoval výše uvedený Viklefov výrok, kterým se učenec snažil obhájit právo na překlad Bible do angličtiny, začal jsem se zajímat o jednu ne příliš známou postavu, která byla s tou dobou spojena.

Co má Anna společného s Viklefm?

Při překládání Bible do angličtiny z latinské Vulgáty narážel Jan Viklef na spoustu překážek ze strany tehdejšího kléru, který všeobecně považoval překlad Božího

slova do jazyka jeho lidu dokonce za házení perel sviním. Viklef dokončoval překlad v době, kdy na anglický dvůr přišla teprve patnáctiletá česká kněžna Anna, aby se vdala za anglického krále Richarda II. Do Anglie si s sebou vzala Boží slovo ve třech jazycích: latinsky, německy a česky. Viklef, obviňovaný z profanování Bible, si toho nemohl nevšimnout. Proto také bránil svou práci konstatováním: *„Když má Bibli ve svém jazyce ten malý národ, tak proč ne Anglie?“* Hle ta nenápadná kněžna z daleké slovanské země má Boží slovo ve

14 ZÁPAS O DUŠI

svém jazyce, ale král Anglie ne. Viklef tento fakt použil jako argument v zájmu překladu Bible do jazyka, kterému král rozuměl. A tak už jen samotný Annin příjezd posloužil překladu Bible do angličtiny.

Kdo Anna vlastně byla?

Byla dcera císaře Karla IV. Její bratr Václav se stal českým králem. Narodila se 11. července roku 1366 a do Anglie přijela 18. prosince 1381. Svatba s anglickým králem Richardem II. se uskutečnila už 14. ledna 1382. To znamená, že se vdávala jako patnáctiletá a byla o půl roku starší než její manžel. Její vláda však byla krátká, zemřela v roce 1394, ve věku 27 let při morové epidemii. Její muž, Richard, se narodil 6. ledna roku 1367; korunován byl 16. června 1377, ve svých deseti letech, po smrti svého dědečka, krále Edwarda III. Jeho otec Edward, zvaný „černý kníže“, zemřel o několik měsíců dříve. Roli Richardova vychovatele v době, kdy už byl králem, plnil sir Simon Burley (parlamentem odsouzený k smrti v roce 1388).

Romantické manželství

Na princeznu, která se měla vdát za anglického krále, byla Anna poměrně chudá. Její věno představovalo jen 15 000 liber, což se mnoha lidem v Anglii nelíbilo. Ale Richardovo manželství s Annou mělo velký diplomatický význam. Tímto způsobem Annin bratr, Václav IV., zřetelně deklaroval přerušeni tradičního svazku Čech s Francií. Manželství se neobvykle povedlo. Svazek Anny a Richarda bývá vnímán jako jeden z nejromantičtějších v dějinách Anglie. Ke štěstí jim scházely jen děti. Milovali se a byli si věrni; nedochovaly se žádné zmínky o tom, že by měl Richard románky s jinými ženami nebo že by se chtěl své ženy zbavit, k čemuž se monarchové uchýlovali v případech, že jim

královna nemohla porodit nástupce trůnu. Když zemřela, Richard více než rok nevcházel do místností, které dříve obývala. Přikázal dokonce zcela zničit rezidenci, ve které spolu nejčastěji pobývali.

Ušlechtilý charakter

Velmi dobré svědectví vydal o Anně dvorní básník Geoffrey Chaucer, když se o ní v předmluvě k „Legendám o dobrých ženách“ alegoricky vyjádřil jako o královně Trácie – Alcesce, jež byla vzorem dobroty a věrnosti. Anna neoplývala krásou, jaká se od princezen očekává. Na obrazech je představována jako žena průměrného půvabu a trochu otlá. A přece si svým charakterem získala srdce krále i lidu. Co zformovalo její charakter? Vždyť své blízké, svou matku, opustila jako patnáctiletá! Odešla do cizí země, kde politiku ovládaly intriky, lidé mluvili jiným jazykem. Co mohla do takovéto společnosti přinést? Mohla na ni mít nějaký vliv?

Láska k Písmu a milosrdenství

Anna milovala Boží slovo, které formovalo její povahu. Byla osoba milosrdná a soucitná. Ukázalo se to už v den korunovace, kdy poprosila krále, aby dal milost rebelům, účastníkům selského povstání. Došlo k němu o rok dříve a vedl jej tehdy Wat Tyler. Rolníci povstali proti velkým daním. Když vojsko povstání potlačilo, byli jeho účastníci mučeni a odsuzováni k smrti. D. W. Cloud píše:

Když exekuce od dob Tylerova povstání byly nad poměry krvavé a barbarské, utiskovaný lid potřeboval vydechnout. Země byla potřísněna krví utiskovaných rolníků. Exekucím učinila přítrž až přímluva Anny České.

„Drobeček lidství“

Historici popisují několik situací, kdy s velkou pokorou prosila o milost pro lidi

odsouzené na smrt. V roce 1388 úpěnlivě na kolenou prosila královny protivníky v parlamentu, aby omilostnili Burleyho, Richardova vychovatele. Její prosba však nebyla vyslyšena. Pak v roce 1392 padla na tvář před králem, aby upustil od sankcí vůči obyvatelům Londýna, kteří ho znevážili. Bylo to v dobách, kdy se od lidu očekávalo bezpodmínečné podřízení se vládním ustanovením, a vzpoura se trestala smrtí. Anna měla odvahu postavit se za lidi, kterým hrozily represe. Svými milosrdnými postoji si získala přízeň lidu a přívlastek „dobrá“ královna Anna, i když se na začátku po příjezdu do Anglie setkala s pohrdavým pojmenováním „drobeček lidství“.

Jaký překlad měla Anna s sebou?

V době královny Anny existovaly soudobé překlady do češtiny pořízené z latinské Vulgáty. Nejstarší známá celá česká Bible je leskovecko-dražďanská z 60. až 80. let 14. století (poslední kopie shořela v roce 1914 a zachovalo se jen několik jejích fotografií a opisů). Je možné, že právě tento překlad měla s sebou Anna. Znamenalo by to, že český překlad přešel Viklefovu práci.

Svědectví druhých o Anně

Anna byla netypická princezna. Když pomyslíme na lidi vychované u dvora, vybaví se nám obrazy pěkných zhýčkaných dvorních dam, nádherných šatů, bouřlivé zábavy, hodů a intrik. Anna byla jiná. Cloud zmiňuje fragment výroku arcibiskupa Yorku – Arundela, který na pohřbu Anny vydal takovéto svědectví:

Tato dáma, která uměla tři jazyky: česky, německy a latinsky, se rychle naučila jazyk této země a celá léta vynikala pracovitostí v poznávání Písem svatých v angličtině. Ačkoliv byla ci-

zinka, bez ustání studovala čtyři evangelia v angličtině. V jejich studiu a také ve čtení náboženských knih byla o hodně pilnější než preláti, jejichž úřad a služba to od nich vyžaduje.

Význam tohoto svědectví je o to větší, že Arundel byl iniciátorem potírání Bible přeložené Viklefem a jejich vyznavačů.

Vztah duchovenstva k překladu Bible

Kronikář Knighton popisuje asi 20 let po Viklefově smrti vztah tehdejších duchovních k Viklefově Bibli. Podle nich došlo překladem k zesvětštění, které je možné přirovnat k házení perel sviním:

Evangelium, které Kristus světil duchovním a učitelům církve, aby jím mohli sloužit laikům a lidem slabé přirozenosti, ve shodě s povahou doby a potřebami lidí – to tento mistr Jan Viklef přeložil z latiny do angličtiny a ne andělstiny. Teď se evangelium stalo běžně dostupné – vulgare – a je více otevřeno laikům, a dokonce i ženám, které umí číst, zatímco dříve bylo pro nejučenější duchovenstvo [...] Tímto způsobem je perla evangelia hozena do bláta a je pošlapávána sviněmi, [...] a to, co bylo před tím božským darem pro duchovenstvo a učitele církve, je nyní všeobecně přístupné pro každého běžného laika.

Anna jako příklad současníkům

Když se díváme s odstupem, můžeme spatřit, že mladičká Anna měla dobrý křesťanský vliv na krále a mnoho záležitostí země. Její vztah k Božímu slovu je hoden následování. Nestyděla se za ně a její píle v jeho poznávání si všimli i protivníci překladu Božího slova. Poznávala je ve čtyřech jazycích a uváděla je do praxe, což od ní vyžadovalo velkou pokoru,

16 ZÁPAS O DUŠI

když se jako královna na kolenou přimlouvala za lidi, kterým hrozily represe a dokonce i smrt, a to i kvůli povstáním proti neúměrným daním a nespravedlnosti ze strany vládců. Stavěla se na stranu utiskovaných a tento postoj jí přinesl popularitu mezi lidem. Když dorazila do Anglie, dostala přídomek ‚drobeček lidství‘, ale Pán Bůh si tuto drobinku použil, aby uhájil otázku překladu Bible do angličtiny, aby zachránil odsouzené na smrt a nakonec, aby se skrze kontakty anglického dvora s českým přeneslo do Čech světlo evangelia, odhalené Viklešem. Zde bylo šířeno skrze Jeronýma a Husa, kteří v roce 1415 vzpláli na hranici zapálené koncilem v Kostnici. A když ta ‚drobinka lidství‘ tak pilně studovala Boží slovo

a uváděla je do praxe, tak proč bychom JÁ a TY nemohli udělat stejnou věc?

Závěr

V její době bylo Boží slovo a jeho známost vzácností, podobně jako v dobách Anny – Samuelovy matky. Dnes k němu máme snadný přístup. Tehdy se opisovalo ručně, což opisovačům trvalo přibližně jeden rok. Vlastnit Bibli si mohl dovolit jen málokdo, a i kdyby měli jen její části, hrozily za to represe. Dnes máme ke slovu, jež dává život, volný přístup.

Kéž by Pán učinil naše srdce podobná tomu Anninu.

– *Jerzy Marcol* –

Z časopisu Živé slovo (překlad Jarek Andryšek)

RODINNÁ BOHOSLUŽBA

Uctívat Pána Ježíše Krista společně se svými dětmi je velkým požehnáním nejenom pro rodiče, ale také pro děti a pro celou církev. A nemusí to být otázka jenom domácích bohoslužeb, ale je možné takto trávit také společná shromáždění místní církve.

V našem sboru povzbuzujeme rodiny, aby během nedělního dopoledne uctívaly Pána společně. Jedna z věcí, na kterou klademe důraz, je rodina, a proto nemáme během shromáždění žádnou zvláštní službu pro děti. Věříme, že tento náš přístup přinese v budoucnosti mnohem větší užitek, jak rodičům, tak jejich dětem.

Církev není povolána k tomu, aby napodobovala kulturu, v níž žije. Spíše se od ní má oddělovat a být „městem na hoře ležícím“. V naší současné kultuře je tolik věcí, které od sebe oddělují rodiče a jejich děti. Nechceme se na takovém jednání podílet, ale chceme pomoci dětem, aby byly v těsnějším spojení se svými rodiči a s jejich církví. Věříme, že

společné uctívání Pána je důležitým krokem na cestě k tomuto cíli.

V našem sboru věříme, že rodiče jsou zodpovědní za výchovu svých dětí v Boží kázni a Jeho napomenutích. Nechceme, aby služba dětem odváděla rodiče od této jejich zodpovědnosti. Děti musí být vychovávány svými rodiči a ti je mají vést k tomu, aby znaly Bibli, Boha, cestu spasení skrze víru v Ježíše Krista i to, jak každý den chodit v Duchu svatém. Církev (ani stát) nemůže, ba dokonce nesmí, brát tuto rodičovskou zodpovědnost na sebe. Místo toho má církev rodičům pomoci, aby této své povinnosti před Bohem dostáli. Jsme přesvědčeni, že nejlepším způsobem, jak se mohou děti učit uctívat

Boha a sloužit Mu v místní církvi, je být s rodiči a učit se z jejich příkladu.

Proto povzbuzujeme rodiny, aby byly v neděli ráno spolu a společně uctívaly Boha během celého shromáždění. Nezapomínejte žádné hlídání dětí ani zábavu pro ně, ani žádné zvláštní vyučování pro děti během nedělního shromáždění.

Chápeme, že se to někomu může zdát nepohodlné nebo dokonce nepřijemné. Ale věříme, že z dlouhodobého hlediska mají rodiče i děti mnohem větší užitek z toho, že mohou uctívat Boha společně a nikoliv odděleně.

Vybraná místa z Písma

◆ *Jenom si dej pozor a velice se střež zapomenout na věci, které jsi viděl na vlastní oči, aby nevymizely z tvého srdce po všechny dny tvého života. Seznam s nimi své syny i vnuky. Nezapomeň na den, kdy jsi stál před Hospodinem, svým Bohem, na Chorébu, kdy mi řekl Hospodin: „Shromáždí mi lid a dám jim slyšet*

svá slova, aby se mě naučili bát po všechny dny svého života na zemi a učili tomu i své syny.“ (Dt 4,9–10)

- ◆ *Stanovil svědectví v Jákobovi, vydal zákon v Izraeli a přikázal našim otcům, aby s tím seznamovali své syny, aby o tom vědělo budoucí pokolení, synové, kteří se zrodí. Ti to budou dále vyprávět svým synům, aby složili důvěru v Boha a na Boží skutky nezapomínali, aby zachovávali vždy jeho přikázání, a nebyli jako jejich otcové, to umíněné, vzdorné pokolení, pokolení nestálého srdce, jehož duch nezůstal věrný Bohu. (Ž 78,5–8)*
- ◆ *Děti, poslouchejte své rodiče, protože to je spravedlivé před Bohem. ... Otcové, nedrážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázi a napomenutích našeho Pána. (Ef 6,1–4)*
- ◆ *Přísná výchova se ovšem v tu chvíli nikdy nezdá příjemná, nýbrž krušná, později však přináší ovoce pokoje a spravedlnost těm, kdo jí prošli. (Žd 12,11)*

DOPORUČENÍ, KTERÁ MOHOU RODINÁM POMOCI

Začněte již v sobotu večer

Jestliže chcete, aby se vaše děti těšily na nedělní shromáždění, potom musíte s přípravou začít již v sobotu večer. Místo nějakých aktivit mimo domov je lepší zůstat doma, abyste si mohli odpočinout, a to jak fyzicky, tak i duševně a duchovně. Pak budete v pohodě a nebudete se v neděli ráno stresovat. Mějte vše, včetně oblečení, připraveno již v sobotu večer. Jděte spát raději dříve, než jste zvyklí, abyste mohli v neděli ráno veškerou svou pozornost a bdělost směřovat k Pánu.

Vstaňte dříve

Nic nepokazí nedělní ráno tak rychle jako pozdní příchod. Vstaňte dost brzy, tak, aby každý měl dost času připravit se bez

zbytečného stresu. Vyrazte z domova o patnáct minut dříve, než je třeba a budete se moci dopravit do shromáždění v klidu. Děti budou během shromáždění mnohem vyrovnanější, jestliže bude mít za sebou celá vaše rodina klidné ráno.

Během cesty připomínejte dětem správné chování

I ty nejlépe vychované děti potřebují, aby jim byly připomínány zásady slušného chování a důvody, proč je takové chování nutné. Předtím, než vystoupíte z auta, připomeneťe svým dětem, jak se mají chovat během shromáždění a po něm, a proč si Pán a Jeho lid zaslouží to nejlepší chování. Potřebujeme své děti učit, že Bůh si cení lidí a že dobré chování

18 ZÁPAS O DUŠI

je způsobem, jak můžeme ukázat, že si vážíme druhých a máme o ně zájem.

Vezměte nejmenším dětem něco, čím se zaměstnají

Některé i velmi malé děti dokážou sedět tiše a klidně, pokud mají obrázkovou knihu, nebo pastelky a papír, nebo nějakou malou hračku, s níž se zabaví. Pokud by vás ale takové věci rušily, tak je dětem nedávejte. Trpělivě a vytrvale učte své děti od malička během celého shromáždění klidně sedět a poslouchat.

Bud'te ochotní děti kázat

Malé děti občas využívají situace, kdy jsou na veřejnosti k tomu, aby vyzkoušely své rodiče. Je uklidňující vědět, že totéž dělají také děti z ostatních rodin v církvi. Pokud vaše dítě nechce tiše sedět, je třeba, aby ho otec odvedl ven a ukáznil ho. Jakmile to vyřeší, musí se

vrátit zpátky. Je důležité vždy zůstat ve shromáždění a neodcházet z něj (samo-zřejmě kromě nějakých mimořádných situací), abychom nepovzbuzovali své děti k takovému jednání, které by je příští neděli opět odvedlo ze shromáždění pryč.

Očekávejte plné zapojení svých dětí

Nedělní bohoslužba není určena pouze dospělým. Je to společný čas pro celou církev (staré i mladé), aby se sešla a společně uctívala Pána. Ti nejmenší se učí uctívat Pána tím, že sedí klidně. Malé děti tím, že zůstanou sedět celou dobu, budou poslouchat, učit se písničky, zpívat.

Jak děti rostou, začnou rozumět Božímu slovu a brzy budou přijímat stále větší užitek z vyučování.

– www.cirkevusti.cz –

JAK MLUVIT S DĚTMI O KÁZÁNÍ

„Písmo nás učí, že kázání je prostředek milosti pro shromažďování a zbudování duší. Písmo má daleko k jakékoli zmínce o tom, že veřejné shromáždění ke slyšení Slova by mělo být určeno pouze pro dospělé. Naopak existují jasně důkazy o opaku.“ (Iain H. Murray, Děti a kázání, ZOD č. 73)

Sedí vedle vás a jejich nohy se nedotýkají země. Myslíte si: „Co z kázání tohoto kazatele – pokud vůbec něco – zůstane v hlavinkách mých dětí?“ S takto chabým porozuměním se pak rozhodnete vůbec neřešit se svými dětmi, o čem bylo kázání. Ale tak to být nemá!

Dovoluťte mi ukázat vám nejdůležitější pravidlo, které se týká vašeho rozhovoru s dětmi o nedělním kázání: **Pamatují si víc, než si myslíte.** Druhé nejdůležitější pravidlo zní: **Rozumí více věcem, než si myslíte.**

Na základě těchto dvou pravd jsem napsal tento krátký návod na to, jak mluvit se svými dětmi o kázání. Napsal jsem

ho jak jako kazatel, tak také jako otec čtyř kluků mladších osmi let. Když jsem se svými dětmi mluvil o Ježíšovi, mnohokrát jsem byl úspěšný, a možná ještě častěji neúspěšný. Doufám, že následující nápady vám pomohou stejně, jako pomohly mně. V centru evangelia je Ježíš, který nás přivádí ke svému milujícímu Otci. Při bohoslužbě děláme stejnou věc – přivádíme své děti k Ježíši. Nepropásněte tuto příležitost.

1 Zapamatujte si osnovu. Nezáleží na tom, jestli si píšete poznámky nebo ne. Zapamatujte si hlavně myšlenku vyučování. Pokud váš kazatel káže čtyřicet minut, potom se pokuste

zapamatovat si tolik, abyste pokryli dvacet minut. Nenechte se odradit tím, že si nezapamatujete každý bod kázání, ale získajte z kázání co možná nejvíce.

2 Zapamatujte si hlavní myšlenku. Každá pasáž a každé kázání – bez ohledu na to, co říká váš kazatel – má hlavní myšlenku. Uchopte ji hned, jak ji spatříte a nenechte ji uniknout. A nezapomeňte, že každý kazatel může mít špatný den. Někdy je struktura kázání podobná abstraktnímu umění. Pokud se to stane, pokuste se i vy udělat co nejvíc, abyste mu porozuměli. Ale nepřipusťte, aby se kazatel modlil závěrečnou modlitbu, a vy jste neměli jasno o tom, co bylo hlavní myšlenkou kázání.

3 Jak se mluvilo o Ježíšovi? Nyní, když máte osnovu a hlavní bod, ujistěte se, že máte také Ježíše. V čem se v tom kázání mluvilo o Ježíšovi? Děti jsou nenapravitelně sebestředné – a podobně jsou na tom i někteří dospělí. Buďte si jistí, že je možné říci hodně o Ježíšovi, bez ohledu na pasáž, kterou jste probírali nebo cokoliv z toho, co kazatel říkal. Bez důrazu na Ježíše budou vaši malí svatí vyrůstat s přesvědčením, že Bible se týká především jich samotných.

4 Zaujměte své děti otevřenými otázkami. Znáte osnovu a můžete se držet hlavní myšlenky. Víte, že je možné hodně mluvit o Ježíšovi. Nyní zaujměte své děti takovými otázkami, o nichž budou moci přemýšlet – nikoliv takovými, na něž se dá odpovědět prostým „ano“ nebo „ne“. Zde je několik příkladů:

- *Otázky vyplývající z příběhu:* Co byste si mysleli, kdybyste byli izraelským vojákem a viděli, jak jde obrovitý Goliáš proti malému Davidovi?

- *Otázky pocitů:* Pokud byste byli slepí, jak byste se cítili, kdyby Ježíš vložil ruce na vaše oči a uzdravil vás, takže byste viděli?
- *Návodné otázky:* Bohatý mladík se mýlil, protože si myslel, že by mohl získat Boží přízeň. Proč je hloupé myslet si, že můžeme získat Boží přízeň tím, že budeme dělat více dobrých věcí?
- *Otázky vedoucí k jednání:* Co byste udělali, kdyby Ježíš přímo před vámi proměnil zuřící hurikán v příjemný vánek?
- *Otázky vedoucí k aplikaci:* Jestliže ti Ježíš odpustil, myslíš, že můžeš odpustit Tomášovi, že ti hodil Martino-vo auto na hlavu?
- *Použijte svou představivost:* Vy znáte své děti nejlépe. Vytvořte otázky přímo pro ně.

5 Ujistěte se, že rozumíte evangelium. Ježíš zemřel za hříšníky. Je to velmi jednoduché a může to být také velmi složité. Bez ohledu na biblický text své děti nemoralizujte. Řekněte jim, že Ježíš udělal všechno potřebné pro to, aby poznaly, že Bůh se z nich raduje. Když jim říkáte, aby něco udělaly, něco cítily, nebo o něčem přemýšlely, ukažte jim také, jak má být takové jednání motivováno Boží láskou a nikoliv strachem, vinou nebo pýchou.

6 Buďte hned připraveni modlit se a vyznávat hříchy. Když se svými dětmi mluvíte o kázání, nechte je, aby viděly, co jste se naučili z kázání vy sami. Když kazatel pomůže sboru rozpoznat hříchy, ukažte svým dětem, jak se to týká vás. Můžete třeba říct: „Víš, někdy bojuji s hněvem. A to mě vede k pochopení toho, jak moc potřebuji

20 ZÁPAS O DUŠI

Ježíše.“ A když se potom modlíte, nechte je, aby se modlili až po vás. Ukažte jim, jak to vypadá, když křesťan mluví s Bohem.

7 **Následujte myšlenkové kroky svých dětí,** ony vás povedou. Jděte s nimi. Dozvíte se, jak přemýšlejí.

A můžete se jen těšit na nečekané procházky po nevyšlapaných stezkách.

8 **Nezapomeňte na první dvě pravidla.** Po tom všem se možná budete cítit, jako kdybyste úplně

promarnili tento čas. Ale klíč je, že si budete pamatovat první dvě pravidla:

- *Pamatují si víc, než si myslíte.*
- *Rozumí více věcem, než si myslíte.*

A slibuji vám, že vaše děti na tyto chvíle s vámi nezapomenou. Zapomenou toho tony. Ale nezapomenou na nedělní odpoledne, kdy s tatínkem a maminkou mluvily o Ježíši.

– Joe Holland –

<http://www.joehol.com/2011/07/8-tips-for-talking-to-your-kids-about.html>

NEVĚRA

Bůh se dívá na svůj vyvolený lid jako na svoji manželku, jako na svoji nevěstu. Vztah mezi Bohem a Jeho lidem (také církví, Jeho tělem, Božím chrámem, Izraelem Božím atd.) je velmi často přirovnáván ke vztahu mezi manželem a manželkou, mezi mužem a ženou.

Proto je manželství tak velmi vážný a trvalý vztah. Pojdme se podívat na počátek člověka:

- ◆ *A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženu se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“ Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a **stanou se jedním tělem.** Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se. (Gn 2,22–25)*

Muž a žena se v původním stvoření stali naprosto jedním tělem, proto mezi nimi nemohly být žádné tajnosti nebo soukromé, skryté záležitosti. Byli vzájemně obnažení – jak tělesně, tak duchovně. Nic nebylo mezi nimi skryto. Oba, až do pádu, také nic neskrývali před Bohem.

Po Adamově pádu si v tělesné oblasti oba zakryli pohlaví a v duchovní oblasti se skryli před Bohem. Pád zpřetrhal provázanost mezi mužem a ženou a mezi člověkem a Bohem. To byla okamžitá du-

chovní smrt celého lidstva – oddělení od Boha. Současně lidstvo propadlo i pozvolné tělesné smrti, která dostihne každého bez výjimky. Není bez zajímavosti, že se dodnes v mnoha jazycích kleje daremným vykřikováním vulgárních názvů pohlavních orgánů a vulgarismy, které popisují pohlavní akt, často ve spojení s Božím jménem. Na intimitě mezi mužem a ženou, a mezi člověkem a Bohem, musí být něco závažného, jinak by klení padlého člověka nemělo náležitý důraz.

Znovuzrození je znovunabytí intimního svazku s Bohem, takového, jaký měli Adam a Eva před pádem. Církev, všichni v Kristu, jsou Kristovo tělo. Církev je součástí Krista. Zvláštní a jedinečný manželský vztah mezi mužem a ženou je modelován podle tajemného vztahu mezi Kristem a církví:

- ◆ *„Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo.“ Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev.*

A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu. (Ef 5,31–33)

Muž tedy miluje až k smrti svoji ženu – jako Kristus církev – a žena má před mužem úctu jako má církev před Kristem. To je sice nedosažitelný, přesto ideální stav.

◆ *Nečetli jste, že Stvořitel od počátku ,muže a ženu učinil je'? A řekl: ,Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo,' takže již nejsou dva, ale jeden. A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučí! (Mt 19,4–6)*

Pevnost manželství muže a ženy je jako pevnost manželství Boha – Ježíše Krista – a církve. Nedivme se, že Bůh velmi odsuzuje manželskou nevěru, která byla, je a bude často životním stylem lidí mimo Pána Ježíše Krista. Lidé mimo Krista se také často nacházejí mimo svůj manželský svazek. Jejich konec konců bolestivé mimomanželské obcování jenom ukazuje, že nemají obecenství s Kristem. Křesťanské manželství však má být věrné tak, jaká je Boží věrnost k Jeho lidu. Křesťané mají být s Kristem tak prorostlí a propleteni, jako by měli být prorostlí a propletení manželé. Manželská nevěra křesťana je velmi závažný zločin. Manželskou věrností totiž křesťané oslavují Boha.

◆ *Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovy? Mám tedy z údů Kristových učinit údy nevěstky? Rozhodně ne! Což nevíte, že kdo se oddá nevěstce, je s ní jedno tělo? Je přece řečeno ,budou ti dva jedno tělo'. Kdo se oddá Pánu, je s ním jeden duch. Varujte se smilstva! Žádný jiný hřích, kterého by se člověk dopustil, netýká se jeho těla; kdo se však dopouští smilstva, hřeší proti vlastnímu tělu. Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem*

Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha. (1 K 6,15–20)

Ve Starém zákoně je mnoho textů, které popisují tělesný Boží lid, Izrael, jako Hospodinovu manželku, jež svého manžela podvádí s jinými bohy. Jazyk Ducha svatého je v případě nevěry drsný a nevybíravý. Pokrytečtější povahy jej nechtějí ani slyšet, protože prý hraničí s pornem. Právě drsnost jazyka dodává smrtící váhu celé otázce nevěry. Ezechiel ve 23. kapitole popisuje Oholu a Oholíbu, totiž Jeruzalém a Samaří, dvě dcery jedné matky, které byly svému Bohu nevěrné a duchovně smilnily s cizími božstvy. Hospodin toto duchovní smilnění popisuje obrazy tělesného smilnění. Ohola, Jeruzalém, smilnila takto:

◆ *Ohola smilnila; místo aby zůstala má, vášnivě se oddávala svým milencům, blízkým Asyřanům, místodržitelům a zemským správcům, oblečeným do fialového purpuru; vesměs to skvělým jinochům, jezdcům, jezdícím na ořích. Nabízela se jim ke smilnění, veškerému výkvětu asyrských synů; poskvrňovala se ve všem, jimž se vášnivě oddávala, se všemi jejich hnusnými modlami. Neza nechala ani svého smilnění s Egyptany, neboť v jejím mládí s ní lehali, ohmatávali její panenské bradavky a vylévali na ni své smilství. Proto jsem ji vydal do rukou jejích milenců, do rukou asyrských synů, kterým se vášnivě oddávala. Ti odkryli její nahotu, vzali jí syny a dcery a zavraždili ji mečem. I stala se pověstnou mezi ženami, když nad ní vykonali soud. (Ez 23,5–10)*

Oholíba, Samaří, smilnila ještě víc:

22 ZÁPAS O DUŠI

◆ *Její sestra Oholíba to viděla, jednala však ve své vášnivosti ještě hůř než ona a její smilnění bylo horší než smilstvo její sestry. ... Synové Babylóna k ní vcházelí na milostné lůžko a poskvrňovali je svým smilněním. A když se s nimi poskvrnila, odvrátila se od nich. Odhalila své smilnění, odhalila svou nahotu, a já jsem se od ní odvrátil, tak jako jsem se odvrátil od její sestry. Stále víc propadala svému smilnění při vzpomínce na dny svého mládí, kdy smilnila v egyptské zemi, a vášnivě se oddávala svým záletníkům, jejichž úd je jako úd oslů a jejich výron jako výron hřebců. Tak ses ohlížela po mrzkosti svého mládí, kdy v Egyptě ohmatávali bradavky tvých mladých řader. Proto, Oholíbo, toto praví Panovník Hospodin: Hle, já vzbudím proti tobě tvé milence, od kterých ses odvrátila, a přivedu je proti tobě z okolních zemí. (Ez 23,11.17–22)*

Boží tělesný lid Starého zákona, Izrael, byl většinou, až na „sedmítisícový“ zbytek, Hospodinu nevěrný. Nevěra Izraele byla v různých dobách tak smrtelně závažná, že se Bůh se svým lidem, Izraelem, rozvedl, dal mu dokonce i rozlukový list:

◆ *Pro všechno cizoložství, jehož se ta izraelská odpadlice dopustila, jsem se rozhodl, že ji propustím, a dal jsem jí rozlukový list. (Jr 3,8)*

Bůh měl ale připravený věčný plán spásy pro všechny svůj Izrael Boží, pro všechny v Pánu Ježíši Kristu, pro všechny svoje, ať pocházejí ze židů nebo pohanů. V následujícím verši vidíme, že odloučený Bůh je přes veškerou nevěru svého lidu věrný, milující manžel, jenž přichystal pro svou nevěrnici kříž Pána Ježíše Krista – uvede ji na Sijón:

◆ *Navratte se, odpadlí synové, je výrok Hospodinův, neboť **já jsem váš manžel**. Přijmu vás, po jednom z města, po dvou z čeledi, a uvedu vás na Sijón. (Jr 3,14)*

Izajáš je veliký prorok. Tak často ukazoval na Pána Ježíše Krista, na Vykupitele Božího Izraele. Knihy Starého zákona jsou o Kristu a jsou přeplněny Kristem. Přečtěme si Hospodinův slib, který naplnil v sobě, v Ježíši Kristu na kříži:

◆ *Neboj se, už se nemusíš stydět, nebud' zahanbená, už se nemusíš rdít studem. Zapomeneš na hanbu, kdy jsi byla neprovdána, nevzpomeň na potupu svého vdovství. **Tvým manželem je přece ten, jenž tě učinil, jeho jméno je Hospodin zástupů, tvým vykupitelem je Svatý Izraele; nazývá se Bohem celé země.** Jako ženu opuštěnou a na duchu ztrápenou tě Hospodin povolal, ženu mladosti, jež byla zavržena, praví Bůh tvůj. „Na maličký okamžik jsem tě opustil, avšak shromáždím tě v převelikém slitování. **V návalu rozlícení skryl jsem před tebou na okamžik svoji tvář, avšak ve věčném milosrdenství jsem se nad tebou slitoval,**“ praví Hospodin, tvůj vykupitel. (Iz 54,4–8)*

Boží milosrdenství je věčné. Jeho láska k Jeho vyvolenému lidu všech národů je větší než lidský hřích. Jistota, že se Bůh již nikdy nerozvede se svým lidem, že Jeho lid vytrvá až do konce, že nikdy neodpadne, je tak jistá, jako že Bůh již nikdy nezatopí svět.

◆ *Je to pro mě jako za dnů Noeho, kdy jsem se přísahou zavázal, že už nikdy vody Noeho zemi nezatopí. Právě tak jsem se přísežně odřekl rozlícení i pohrůžek vůči tobě. (Iz 54,9)*

Nenechme si žádnými a jakýmikoliv evolucionisty ukrást historičnost potopy celého světa za dnů Noeho. Kradou nám totiž jednu ze záruk jistoty spasení, což není nic menšího než trvalý, nerozlučitelný manželský svazek s Bohem – Ježíšem Kristem. Kříž Pána Ježíše Krista upokojil Boží hněv vůči hříchu Božího Izraele. Pro Kristův kříž se Bůh přísězně, navždy zřekl rozlčení a pohrůžek vůči svému lidu.

Všichni, které si Bůh vyvolil za manželku, kteří s Ním chodí, kteří Jej milují a dělají to, co se Mu líbí, se dočkají svatby s Pánem Ježíšem Kristem. On za svou manželku zápasil. Izrael přece znamená – Bůh zápasil. Vidíme, jak opravdový manžel miluje svou ženu a ona jeho? Chození skutečných milenců vrcholí vždy svatbou, nikdy žitím na hromádce:

◆ *Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila a byl jí dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla. Tím kmentem jsou spravedlivé skutky svatých. Tehdy mi řekl: „Piš: Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu.“ A řekl mi: „Toto jsou pravá slova Boží.“ (Zj 19,7–9)*

V tomto duchu, že Bůh je manžel, muž, ženich; a Jeho lid, Izrael Boží je žena, manželka, nevěsta atd., bychom mohli dlouho pokračovat. Bible jak ve Starém, tak v Novém zákoně poskytuje nepřehledné množství podobných obrazných textů. Přesto se nemůžeme, alespoň v krátkosti, nezastavit u prvních tří kapitol proroka Ozeáše.

Kniha „malého proroka“ Ozeáše je snad jednou z nejprovokativnějších knih celé Bible. Mnoho biblických příběhů bylo zfilmováno, ale na zfilmování prv-

ních tří kapitol by snad nikdo, obzvláště v dnešní promiskuitní době, nenašel odvahu. První kapitoly Ozeáše můžeme shrnout do několika základních ponaučení:

1. Ozeáš zde představuje Boha a Gomeru představuje nás.
2. Vztah mezi Bohem a Jeho starozákonním a novozákonním lidem je manželství.
3. Podstatou hříchu je duchovní cizoložství.
4. Náš hřích je daleko horší, než si myslíme.
5. Boží láska je daleko větší než náš hřích.
6. Podstatou manželství s Bohem je duchovní věrnost.

Pojďme tedy přímo k textu:

◆ *Začíná Hospodinova řeč skrze Ozeáše. Hospodin Ozeášovi řekl: „Jdi, vezmi si nevěstku a ze smilstva měj děti. Země jen smilní a smilní, odvrací se od Hospodina.“ (Oz 1,2)*

Tento Boží příkaz zaučinkuje i na dnešního světského záletníka. Jen si představme, pánové, že bychom byli donuceni si vzít ženu, která nám bude rodit děti, které bude mít s cizími chlapy, o které se budeme samozřejmě starat my. Takové, a neměřitelně hlubší ponižení zakouší Bůh, když Jeho lid smilní se světskými bůžky. Pokud víme, Gomeru v manželství s Ozeášem porodila tři děti. Je téměř jisté, že první syn byl Ozeášův, protože je zde výslovně řečeno, *porodila mu syna.*

◆ *On tedy šel a vzal si Gomeru, dceru diblajimskou. Ta otěhotněla a porodila mu syna. I řekl mu Hospodin: „Pojmenuj ho Jizreel, neboť já zakrátko potrestám Jehúův dům za krev prolitou v Jizreelu; zruším království izraelského domu. Stane se v onen den, že*

24 ZÁPAS O DUŠI

přelomím Izraelovo lučičtě v dolině Jizreelu.“ (Oz 1,3–5)

Jizreelovo jméno je spojeno se zrušením království izraelského domu. Izraelská domácnost, ekonomika přestane existovat, aby byla naplněna novým, věčným královstvím Božím. Zlomení Izraelova luku v dolině Jizreelu odkazuje na kříž Pána Ježíše Krista. Je to přelom, je to naplnění mojíšiovského zákona Ježíšem Kristem. Tam, kde se změní kněžství z Áronovského na Kristovo, tam nastane i změna zákona. To vše ukazuje, že Jizreel byl pravý Ozeášův syn. Další důkaz Jizreelova synovství si ještě ukážeme.

O dalších dvou dětech Gomery předpokládáme, že byly počaty ze smilstva, Ozeáš nebyl jejich biologickým otcem. Chybí totiž zájmeno „mu“, oznámení je neosobní a neutrální. Další, druhé dítě, dcera, se jmenuje *Neomilostněná* a představuje nevlastní dítě, dům Izraele, nad kterým se Bůh již nesmiluje:

◆ *Opět otěhotněla a porodila dceru. Řekl mu: „Pojmenuj ji Lórucháma (to je Neomilostněná), protože nadále nebudu izraelskému domu milostiv; dost jsem jim promíjel. Domu judskému však budu milostiv. Zachráním je skrze sebe, Hospodina, jejich Boha; nezachráním je lukem, mečem a válkou, koni a jezdcí.“* (Oz 1,6–7)

Nezanedbatelnou pozornost zde musíme věnovat tomu, že se Bůh smiluje nad Judou, zachrání jej. Nezachrání jej však politicky, v těle, jakousi bitvou mečem, lukem, kavalerií, potažmo střelnými zbraněmi nebo motorizovanými jednotkami dneška; zachrání jej skrze Sebe. O kom jiném Ozeáš hovoří než o Pánu Ježíši Kristu! Izajáš rozuměl dokonale záchraně celého Božího Izraele, všech

zaslíbených dětí, rozuměl, že záchrana je Boží, jednostranná, monergická práce.

◆ *Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu. Připomeň mi to, můžeme se spolu soudit, sám si spočítej, pro co bys mohl být ospravedlněn.* (Iz 43,25–26)

Zpět k Ozeášovi. Gomera porodila třetí dítě, a znovu ze smilstva. Ozeáš si byl velmi dobře vědom, že syn není jeho a že nepatří Bohu.

◆ *Když odstavila Lóruchámu, otěhotněla a porodila syna. I řekl: „Pojmenuj ho Lóami (to je Nejste-lid-můj), neboť vy nejste můj lid a já nejsem váš Bůh.“* (Oz 1,8–9)

Ozeáš procházel tímto manželským utrpením, aby nám Bůh přiblížil svůj vztah se svým starozákonním lidem, který chodí s jinými bohy. Nevěra, smilství, je vážná, velmi vážná věc. Nikdo z věřících není uchráněn před nevěrou. Jsem rád, že nám Bůh dává taková drastická přirovnání, která nás věrně zobrazují. Kolika věcem dáváme přednost před Bohem! Náš hřích je daleko horší než si umíme v té největší bídě představit. Boží láska k Jeho lidu je však větší než veškerá špína našeho smilnění. Už v 2. Ozeášově kapitole vidíme pevnou naději.

◆ *Izraelských synů bude však zase jak mořského písku: nikdo je nezměří, nikdo je nesečte. Na místě, kde se jim říká: „Nejste lid můj,“ bude se jim říkat „Synové živého Boha“. Synové judští a synové izraelští budou pospolu shromážděni, ustanoví si jedinou hlavu a vyjdou z této země. Veliký bude den Jizreelu.* (Oz 2,1–2)

Jediná hlava nemůže být nikdo jiný než Pán Ježíš Kristus. Písmo Starého zákona přece hovoří o Kristu, jak řekl sám Ježíš.

Dále zřetelně vidíme další důkaz, že Jizreel byl pokrevním Ozeášovým synem, protože jeho jméno, *Boží setba*, nejen ukazuje na zlomení Izraelova lučiště, zrušení království izraelského domu, ale také zde ukazuje na ustanovení jediné Kristovy hlavy. Vskutku, veliký bude den Jizreelu, Boží setby:

- ◆ *Proto ji přemluví, uvedu ji na poušť, budu jí promlouvat k srdci. Zas jí dám její vinice, dolinu Akór jako bránu k naději. Tam mi opět odpoví jako za dnů mládí, jako v den, kdy vystoupila z egyptské země. V onen den, je výrok Hospodinův, budeš ke mně volat: „Můj muži,“ a nenazveš mě už: „Můj Baale.“ Odstráním z jejich úst jména baalů; jejich jména nebude už nikdo připomínat. (Oz 2,16–19)*

Z tohoto textu Boží milosrdenství jen přetéká. Čtenáři jistě neunikne, že je zde řeč o Kristově Nové smlouvě a Jeho církvi.

Zpět do knihy Ozeáš. Ze 3. kapitoly vyplývá, že Gomera Ozeáše již opustila. Hospodin Ozeášovi nařizuje, aby se k ní vrátil a znovu Gomeru miloval. Jak bychom se my, mluvím teď k mužskému čtenářstvu, cítili, kdybychom se již jednou „provždy“ zbavili nevěrnice, ověšené nemanželskými dětmi, a najednou bychom si ji museli znovu přivést domů a, to je to nejdůležitější, opravdu ji měli milovat!

- ◆ *Hospodin mi řekl: „Jdi opět a miluj ženu, milenku jiného, cizoložnici. Právě tak miluje Hospodin izraelské syny, i když se obracejí za jinými bohy a milují koláče z hroznů.“ (Oz 3,1)*

(Ty koláče nám dodnes zůstaly – mazance. Nic špatného na mazancích, mám je rád, jenom nesmí v srdci představovat bůžka.) Gomera se tedy z nějakého důvodu musela stát otrokyní, patrně nějakého

svého milence, což je příznačné, pro každého hříšného člověka, jenž je v satanově otroctví. Gomera je dokonalý obraz hříšného člověka, který poslouchá nadzemské mocnosti toho Zlého. Byla totiž na prodej. Otroci se podávali nazí. Nic více ponižujícího si ani nedovedeme představit. Ozeáš si ji tedy koupil. Nejenom, že přišla nevěrná zpátky do jeho domácnosti, ale navíc musel za ni ještě zaplatit! Oblečme se do Ozeášovy kůže.

- ◆ *Opatřil jsem si ji tedy za patnáct šekelů stříbra a za půldruhého chómeru ječmene. (Oz 3,2)*

Co se muselo Gomeře honit hlavou. Proč si mne Ozeáš koupil? Chce se mi mstít za moji nevěru? Proč právě on, když má se mnou ty nejhorší zkušenosti. Ozeáš si Gomeru znovu vzal jako právoplatnou manželku, aby měli obecnství jen mezi sebou, aby již nikdy nesmilnila. Ozeáš si vzal Gomeru, aby nám všem ukázal pravé manželství, i když jsme bývali kdysi nevěrníci. Bůh nás přece také vykoupil z otroctví toho Zlého, když jsme byli odsouzeni zákonem, který jsme nemohli dodržet:

- ◆ *Ale Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe, neboť je psáno: „Proklet je každý, kdo visí na dřevě.“ (Ga 3,13)*

Takto se chová milující manžel:

- ◆ *Řekl jsem jí: „Po mnoho dní zůstaneš se mnou, nebudeš smilnit, nebudeš patřit jinému; také já budu jen s tebou.“ (Oz 3,3)*

Ozeášovo proroctví pokračuje takto:

- ◆ *Po mnoho dní zůstanou izraelští synové bez krále, bez velmože, bez obětních hodů, bez posvátného sloupu, bez efódu a domácích bůžků. Potom se však izraelští synové obrátí a budou*

26 ZÁPAS O DUŠI

hledat Hospodina, svého Boha, i svého krále Davida. Se strachem přiběhnou k Hospodinu a jeho dobrotě v posledních dnech. (Oz 3,4-5)

Závěrem bych chtěl ukázat, že sousloví *izraelští synové*, kteří budou hledat v posledních dnech Hospodina a svého krále Davida, zahrnuje všechny národy, tedy nejen etnické Židy. Zde odkazují na ZOD 90, str. 9 „*Je církev naplněním starozákonního Izraele?*“ Sousloví *poslední dny* se vztahuje na věk církve, který již trvá dvě tisíciletí. Jen jeden důkaz z mnoha:

◆ *I stane se v posledních dnech, že se hora Hospodinova domu bude tyčit nad vrcholy hor, bude povznesena nad*

pahorky a budou k ní proudit všechny pronárody. (Iz 2,2)

Král David není nikdo jiný než Pán Ježíš Kristus. Znovuvystavění Davidova zbořeného domu není nic menšího než vystavění konečného, pravého Božího chrámu, Hospodinova domu, církve, Izraele Božího, Kristova těla...

◆ *Ježíš jim odpověděl: „Zbořte tento chrám a ve třech dnech jej postavím.“ Tu řekli Židé: „Čtyřicet šest let byl tento chrám budován, a ty jej chceš postavit ve třech dnech?“ On však mluvil o chrámu svého těla. (J 2,19–21)*

Jedna souběžná tabulka nám prozradí víc než dlouhé povídání:

Ámos 9,11–12	Sk 15,14–19
	<i>Šimon [Petr] vypravoval, jak Bůh poprvé projevil pohanům svou milost a povolal si z nich svůj lid. S tím se shodují slova proroků, neboť je psáno:</i>
<i>V onen den postavím padající Davidův stánek a jeho trhliny zazdím, opravím, co na něm pobořeno, a zbuduji jej jako za dnů dávných.</i>	<i>Navrátím se zase a znovu postavím Davidův zbořený dům, z jeho trosek jej opět vystavím a zbuduji, jako byl dřív,</i>
<i>Podrobí si pozůstatek lidu edómského a všech pronárodů; i budou nazývány mým jménem,</i>	<i>aby také ostatní lidé hledali Pána, všechny národy, které jsem přijal za své.</i>
<i>je výrok Hospodina, který toto činí.</i>	<i>To praví Pán, který to oznámil už před věky.</i>
	<i>Proto já soudím, abychom nedělali potíže pohanům, kteří se obracejí k Bohu,</i>

Petrův výklad Ámose 9,11–12 pro nás musí být směrodatný. Když čteme Starý zákon slibů ve fyzických obrazech, vždy jej vykládáme jeho novozákonním naplněním, totiž duchovní skutečností Pána Ježíše Krista. Spasení v Kristu je cíl celé Bible, o kterém nám Duch svatý vypráví od první strany Starého zákona do po-

slední strany Nového zákona. Buďme tou nejkrásnější a nejuvěrnější Boží nevěstou. Buďme těmi nejuvěrnějšími a nejčestnějšími manželkami a manželkami zde na zemi:

◆ *A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat*

svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, přibyték Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi,...“ (Zj 21,1–3)

Nová manželka, Boží přibyték, bude sestupovat z nebe na novou zemi. Odkud odjinud by Boží nevěsta sestupovala, když byla před Boží tvorbou nového

nebe (vesmíru) a nové země uchvávena v oblacích:

◆ *Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchváveni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem.* (1 Te 4,16–17)

– pst –

CESTA K POKOJI A ODPUŠTĚNÍ

Maria Anne Hirschmann, autorka knihy Hansi (Hansi, Infinity Art 2008, pokračování knihy: Nemusíš zestárnout, Infinity Art 2011) vypráví, jak se ze zapálené nacistky stala oddanou následovnicí Ježíše Krista

Ráda bych poděkovala Bohu za to, že mohu být mezi vámi, abych vyprávěla příběh, jaký můžete číst jen v knihách. Chci vám přiblížit dobu, kterou jste nezažili. Věřím, že mě Bůh zachoval při životě, abych se stala svědkem doby, která nebyla pro nikoho lehká. Je mi 84 let, ale vrátme se nejdříve do doby po 1. světové válce. Narodila jsem se v Sudetech, nedaleko Dobrušky. Pro většinu z vás je 1. i 2. světová válka historií, tedy dávnou minulostí. Pravděpodobně toho o té době moc nevíte, ale tehdy se Češi a Němci navzájem příliš nemísili. Můj mateřský jazyk byla rakouská němčina. Bydleli jsme v německé vesnici nedaleko hranic, měli jsme tam německou jednotřídku a od samého začátku jsem měla v životě mnoho nevýhod.

Když jsem se narodila, byla moje věřící maminka těžce nemocná a tatínek byl velmi zahořklý ateista. Maminka porodila již dvě dcery, ale v německé kultuře té doby bylo důležité mít syna. Otec řekl mamince, že žádné další děti už nechce. Když otěhotněla potřetí, měla sen a v tom snu jí někdo řekl, že nesmí nechat ublížit

nenarozenému dítěti. Řekla o tom snu manželovi a dodala, že to bude jistě chlapec. Když jsem se narodila já, třetí holka, otec s odporem konstatoval: Další holka. Maminka věděla, že když zemře, zůstanou po ní tři osiřelá děvčátka. Sotva se po porodu mohla postavit na nohy, vzala mě do náručí a jela vlakem a zbytek cesty šla pěšky – putovala do malé vesničky za kamarádkou, žijící v malé chaloupce, kterou poprosila, aby se postarala o dítě, dokud se ona neuzdraví. V té době byl problém uživit vlastní děti a přijmout další dítě do rodiny nebylo snadné. Maminčina kamarádka byla nesmělá, ale zbožná žena. Podívala se na miminko a slíbila, že se postará, ačkoliv věděla, že její manžel s něčím takovým nebude souhlasit a ani její vlastní čtyři děti přírůstek do rodiny nijak neuvítají.

Všichni očekávali, že se maminka uzdraví, ale ona zemřela a můj otec neměl zájem ani o jednu z dcer. Zůstala jsem v náhradní rodině a moje nová maminka se rozhodla, že malého sirotka vychová pro Pána Ježíše Krista. Nebyla jsem ten

28 ZÁPAS O DUŠI

typ holčičky, která se snadno vychovává. Byla jsem problematické dítě. V německé kultuře byly děti vychovávány tak, aby byly vidět, ale ne slyšet. A já jsem pořád mluvila, a to mi vydrželo až dodnes. Proto jsem měla vždy problémy. Nevlastní matka říkávala, že jí dostanu do hrobu. To byla velmi nepřijemná představa, protože jsem věděla, že moje vlastní matka zemřela a teď by kvůli mně mohla zemřít také ona. Bála jsem se, že teď dostanu do hrobu další maminku.

Maminka mi vysvětlovala, že musím být hodná holčička. Věřila, že kdo někomu poví evangelium a někoho přivede k víře v Pána Ježíše Krista, dostane do koruny hvězdu. Říkávala mi: „*Ty jsi jediná hvězda, která bude na mé koruně,*“ ale se mnou to vypadalo dost beznadějně. S vírou v Boha jsem měla velké problémy, i když mě maminka učila, čemu sama věřila. Vysvětlovala mi, že když jsme hodní, Bůh nás má rád, a když zlobíme, musí nás potrestat. Byla jsem divoška, měla jsem věčně rozbitá kolena, každou chvíli jsem se zranila a pak jsem se vždy podívala vzhůru a ptala se: „*Za co mě Bože trestáš teď?*“ A vždycky jsem věděla o sto důvodů, proč mám být potrestána.

Vyrůstala jsem s pocitem odmítnutí, že mě Bůh nemá rád, dospělí mě nemají rádi, ani můj otec o mě nestojí; jen školu jsem měla ráda. Byla to malá školička, jednotřídka. Ve škole jsme měli knihovnu, ale když jste dali všechny knihy dohromady, bylo jich maličko. Strašně ráda jsem četla a na konci školního roku jsem četla plyně. Brzy jsem četla všechny knížky dokola. Věřím, že dnes píši jen díky tomu, že jsem měla od dětství ráda knihy. Můj učitel mě měl velmi rád a já jsem milovala jeho. Škola byla jediné místo, kde jsem

chtěla být stále. Když jsem přemýšlela o tom, co se mnou bude po 8. třídě, nebyla to představa plná naděje, protože jsem byla nejchudší dítě z vesnice a bylo mi jasné, že nebudu moci studovat. Spala jsem na půdě, v létě jsem chodila bosa, často jsem měla hlad a věděla jsem, že nemám šanci studovat a tím pádem nemám žádnou jinou budoucnost, než že se stanu děvečkou na statku.

Když mi bylo 12 let, stalo se u nás něco zvláštního. Přes horský průsmyk přišla skupina vojáků. Nesli velký červený prapor s bílým kruhem a černým křížem s háky. Vojáci vlajkou mávali a přitom zpívali. Maminka se dívala okénkem naší chaloupky a řekla: „*Pane Bože, jen at' není další válka.*“

Německé jednotky tlampačem ohlašovaly, že přišly Němce osvobodit, že Adolf Hitler má s obyvatelstvem pokojné úmysly, že jim zajistí dostatek jídla a práci. Maminka byla velmi nesmělá žena, dívala se z okna a říkala si, snad nám Pán Bůh posílá tyto jednotky a Hitlera, aby se nám konečně ulevilo.

Žili jsme opravdu v těžké době a krátce po příchodu vojáků se situace rychle zlepšila. Měli jsme jídlo a mnozí dostali práci. S českým obyvatelstvem jsme nebyli v kontaktu, a tak jsme netušili, co prožívají oni. Ale pro sudetské Němce znělo Hitlerovo jméno jako něco úžasného. Přišel ve velmi těžké době a historické okolnosti pro něj připravily úrodnou půdu. Všichni jsme se těšili, že nedostatek skončí. Vše vypadalo velice slibně.

Jednou přišli vojáci do naší malé školy a zkoušeli nás. Já jsem znala odpověď na všechny otázky. Byla jsem vyzáblá blondáta holka s dlouhými copy. Nacistický pedagog, který nás zkoušel, se zeptal, jak

je možné, že to všechno znám? Nepoznala jsem nic z velkého světa, neviděla jsem letadlo, vlak; neznala jsem nic než malou vesnici, seník a kozy, ale věděla jsem, že existuje velký svět, protože jsem četla knihy. Když dnes hovořím k mladým lidem, zdůrazňuji, jak důležitá je četba a proč by ji neměli zanedbávat. Knihy nám otevírají okno do světa.

Na nacisty jsem udělala velký dojem a rozhodli se, že mě pošlou na jeden tábor, kde jsem měla být testována, co umím z tělocviku, hudby a řečnictví. Uměla jsem všechno. Velmi jsem se divila, když mě vyzvali, abych promluvila. Doposud jsem byla trestána, kdykoliv jsem chtěla řečnit.

Po všech zkouškách mi řekli, že mě pošlou do Prahy. V životě jsem neviděla velké město. Nemohla jsem uvěřit, že mě někdo chce poslat do Prahy a ptala jsem se: „*Když půjdu do školy, kdo to zaplatí?*“ Dostala jsem odpověď: „*Adolf Hitler.*“ Tak jsem si řekla, že to musí být velmi dobrý člověk. Ptala jsem se, co ze mě bude, až budu vzdělaná? „*Staneš se nacistickou vedoucí mládeže.*“ To mi připadalo báječné.

Když jsem jako čtrnáctiletá přišla do Prahy, byla jsem přemožena její nádherou. Nacistická škola měla přísná pravidla, a to se mi líbilo. Měli jsme spoustu knih, které jsem milovala. Ale nacisté se mnou udělali něco, co jsem v té době nechápala; dnes tomu říkáme vymývání mozku. To nastane tehdy, když vám někdo opakuje jen jednu část informací a opakuje je tak dlouho, až jim uvěříte. Hitler nás učil, že Němci jsou nadřazená rasa. Bůh povolal Hitlera, aby se stal novým spasitelem a vedl německý národ, aby si podmanil svět. Hitler povede německou rasu tak, aby vládla světu. Jen tak budou mít všich-

ni dost jídla, práci a naděje. Byla jsem příliš nevinná nebo hloupá, přišla jsem z malé vsi, ale to, co nám říkali, znělo úžasně. Velkým neštěstím mého vzdělávání byla skutečnost, že jsem všemu věřila a o ničem jsem nepochybovala. Trvalo jen jeden rok a byla jsem Hitlerovi a nacistické budoucnosti zcela oddaná. Stala jsem vedoucí nacistické mládeže a do posledního dne války jsem věřila, že Hitler zvítězí.

Když skončila 2. světová válka, stála jsem před naprosto otřesnou skutečností, kterou jsem nechápala. Tolik jsem Hitlerovi důvěřovala. Byla jsem mladá a velice zmatená. Hitler byl mrtev, válka prohraná. Když má člověk vymytý mozek, je to něco podobného, jako kdyby vám někdo zabetonoval hlavu. Nemůžete ze dne na den změnit způsob myšlení. Stále jsem byla nacistka, jenom jsem ztratila směr.

Nacisté mě naučili nenávidět lidi. Když skončila válka, připochovali Rusové a skončila jsem v pracovním táboře v Čechách. Češi, a obzvláště komunisté, se k nám chovali opravdu krutě. Na dobu, kterou jsem prožila, nerada vzpomínám. Vše jsem popsala ve své autobiografické knize, můžete si o tom přečíst více, ale mluvit o tom nechci. Víím, že už tehdy byl Bůh se mnou, ale tou dobou jsem v Boha nevěřila a nemodlila jsem se.

Po válce byli Němci označeni bílou páskou a hlídky chytaly na ulicích německá děvčata a odvážely je na práci. Na českém území jsme pracovaly na velkém statku, který komunisté zabavili velostatkáři a udělali z něj komunistické družstvo. Neustále jsme měly nedostatek jídla a dozorcí se k nám chovali strašně. Když Rusové zjistili, že jsou na statku mladé Němky, v noci je přepadali a znásilňovali. Po čase se mě děvčata ptala, jak to,

30 ZÁPAS O DUŠI

že mně se nikdy nic nestalo: „Máš nějaký talisman nebo kouzlo?“

Byla jsem vzdělaná nacistka a vysvětlovala jsem jim, že na takové věci nevěřím, že je to nesmysl. Tyhle dívky mi jistým způsobem důvěřovaly a řídily se tím, co jsem jim řekla. Viděly, že mě Rusové nechali na pokoji a dokonce se se mnou bavil i dozorce. To bylo proto, že jsem v té době uměla trochu česky a mohla jsem jeho rozkazy překládat děvčatům. Když jsme věděly, že v noci přijdou Rusové, skrývaly jsme se v různých budovách statku. Našly jsme velký seník, kde jsme se mohly zahrabat, trochu se zahřát a zůstat v úkrytu. Jednou večer, když odešel český dozorce a my jsme se plížily ke stodole, ve chvíli, kdy jsem se snažila otevřít branku, jako bych za sebou uslyšela hlas – „Dnes tam nechod'te!“ Nevěřila jsem takovým hlasům, ale nějak jsem věděla, že musím poslechnout. Řekla jsem dívkám, že dnes na seník nejdu. „Kam tedy půjdeš?“ Odpověděla jsem, že se musíme dostat za zeď statku do polí. Dívky měly strach, protože věděly, že Rusové, kteří hlídkovali v noci na poli, každého zastřelí. Odpověděla jsem děvčatům, že půjdu i tak. Dostaly jsme se za zeď a schovaly jsme se na poli pod stohy slámy.

Za úsvitu, dříve než se dozorce probudil, jsme se vrátily zpět za zeď a zařadily jsme se do fronty na příděl vodnaté polévky a kousku chleba. V táboře jsem se sprátelila s jednou Češkou, která mi už dříve ukázala, jak otevřít branku ve zdi, a ta mi toho rána pošeptala: „V noci přišli Rusové a hledali vás.“ Odpověděla jsem: „Já jsem věděla, že přijdou.“ Pak mi ještě řekla, že někdo vyzradil, kde se schováváme. Rusové šli najisto. Přišli namol opilí a prohledávali stodolu a seník bajonety

a rozrušeně řvali, že ty německé svině budou kvičet, až je nabodnou. Ale my jsme tam nebyly. Dnes vím, že Bůh byl se mnou a s námi, ale tehdy jsem to nevěděla.

Ten den, když jsme byly na poli, dozorce vydal rozkazy a protože bylo horko, odešel. Řekla jsem děvčatům, že na statku nemohu zůstat a uteču. Děvčata řekla: „Když půjdeš ty, půjdeme také.“ Celá skupinka utíkala směrem k lesu a pak jsme šly na sever k německému území. Věděla jsem, že nás Češi nebo Rusové budou pronásledovat, ale dnes si myslím, že Češi spoléhali na to, že to udělají Rusové a Rusové spoléhali na Čechy, a tak se nám podařilo uprchnout.

Cesta byla dlouhá a byly jsme vyčerpané. Nakonec jsem se dostala ke své sestře. Neznaly jsme se, protože jsme spolu nevyrostaly. Zastavila jsem se u ní doma, ale věděla jsem, že musím co nejdříve zmizet, protože kdyby mě tam našli, musela bych zpět do pracovního tábora. Než jsem odešla, zašila jsem si do podšívky kabátu několik drobných cenností.

S kamarádkou ze školy jsme pokračovaly dál a přešly jsme hory do východního Německa. Myslela jsem si, že když tam žijí Němci, že nám pomohou, ale po válce byla situace pro všechny velmi těžká a každý se snažil jen přežít. Jakoby každý ztratil svoji duši a lidskost. Strašně mě to zranilo a začala jsem nenávidět všechny. Už předtím jsem nenáviděla Rusy, Čechy, a teď, když nám nikdo nepomohl, nenáviděla jsem i Němce. Mezi lidmi se říkalo, že když se nám podaří dostat se na západ do americké zóny, tak tam se dá žít lépe. Moc jsem tomu nevěřila, protože jsem Američany také nenáviděla. V nacistické škole nás učili, že jsou stejní jako Rusové; budou

nás mučit, znásilňovat a pak nás zabijí. Doufala jsem, že se nějak dostanu do západního Německa a americkým vojákům se vyhnu.

V létě 1945 se tisíce uprchlíků snažily přejít z východu na západ, do americké nebo britské zóny a doufali, že budou v bezpečí. Už jim na ničem nezáleželo. Nikdo se o nikoho nestaral a tomu, že cestou umíraly děti, nikdo nevěnoval pozornost. Nebyl tam žádný Červený kříž ani jiná pomoc pro běžence. Přežila jsem jen díky tomu, že jsem mívala v dětství takový hlad, že jsem se naučila žít v lese. Zнала jsem houby a trávu, která se dala jíst. Lesní plody byly ještě zelené, ale jedly jsme je i tak. Dlouhé týdny jsme s kamarádkou procházely lesem, stále stejným směrem – na západ, abychom se vyhnuly Rusům. Vesnice jsme obcházely, protože jsme věděly, že v sadech a kolem stavení jsou hlídací psi a nikdo nám nepomůže.

Dorazily jsme do jedné východoněmecké vesnice a tam se proud uprchlíků najednou zastavil. Vesnice byla přeplněná. Jistě si pamatujete, že v přítomnosti komunistů nebo Rusů se mluvilo velmi potichu, a tak jsem se šeptem ptala jednoho z uprchlíků: „Co se děje? Co tu děláme? Proč lidé nejdou dál?“ Odpověděli mi: „Nemůžeme jít dál, protože že za tou vesnicí začíná území nikoho. Rusové určili několik kilometrů široké území, kam nikdo nesměl vstoupit. Tam se střídá na vše, co se hýbe – na zvěř i na lidi.“ Ptala jsem se okolostojících, proč je „území nikoho“ právě zde? Odpověděli mi, že na druhé straně je americká zóna. A přesně tam jsem se chtěla dostat. „A my snad ne?“ odpověděli. Na to jsem řekla: „Tak pojďme,“ a oni rezignovaně konsta-

tovali, že každého, kdo to zkusí, zastřelí. Odpověděla jsem, že půjdu stejně.

Když se podívám zpět, znovu vidím Boží ruku. Někdo mi pošeptal, že u řeky najdu někoho, kdo je ochoten převést běžence, když mu dají vše, co mají. Byl to místní převozník. Našla jsem ho. Daly jsme mu vše, co jsme měly, a po určitém váhání souhlasil, že nás převede. Domluvili jsme se, že se sejdeme před půlnocí u lesa. Když jsme přišly, bylo tam již mnoho lidí.

Je důležité vědět, že v Německu nebyli po válce muži – byli mrtví nebo v zajetí. Všude byly pouze ženy, děti a staří lidé. Když jsem viděla velkou skupinu žen a dětí a několik starých lidí, neuměla jsem si představit, jak může tolik lidí nepozorovaně přejít. Matky dětem převázaly ústa plenkou, aby nebyl slyšet jejich pláč. Průvodce nám řekl, abychom šli v jedné řadě a drželi se za ramena těch, kdo byli před námi. Šli jsme dlouho a pomalu temným lesem. Dívala jsem se na východ a dělala si starosti, že se rozednívá a Rusové nás uvidí. Pak jsme dostali signál, že musíme utíkat do údolí, kterým vedla silnice, a tu hlídali Rusové. Před námi byl velký, otevřený a prázdný prostor porostlý jen trávou a nebylo se kde schovat. Za silnicí byla řeka a až za vrcholem kopce mělo být americké území. Když jsme se rozběhly, uslyšely jsme křik, kterého jsme se od začátku bály: „Stoj, stoj!“ a samopaly začaly střítet. S kamarádkou jsme se vrhly na zem, sklouzly do bláta a zůstaly ležet schované za keřem. Střelení ustalo a Rusové věděli, že budeme muset vylézt. Ať půjdeme tam či onam, dostanou nás. Rusové se samopaly byli před námi a nad námi vycházelo slunce. Ležela jsem nehnutě a najednou mi bylo jasné, že zemřu.

32 ZÁPAS O DUŠI

To je konec, je mi 19, a ptala jsem se sama sebe, proč jsem žila? Pomyslela jsem, jestliže tady zemřu, co bude dál, kam půjdu?

Nacisté mi vymyli mozek natolik, že jsem nebyla schopna myslet na smrt, ale strašně jsem se jí bála. Říkala jsem si, že ještě nemohu umřít a měla jsem strach. Řekla jsem kamarádce: „Nevzdám se, musíme utéct, i když nás mohou zastřelit.“ Chtěla jsem se zvednout a rozběhnout se, že se pokusím proběhnout mezi palbou, ale v tom jsem uslyšela pláč malého dítěte. Bylo tak blízko a křičelo tak nahlas, že jsem věděla, že když Rusové půjdou pro dítě, najdou i nás. Připlížila jsem se k děcku, byla to asi tříletá holčička, a říkala jsem jí: „Bud' potichu“, a rukou jsem jí zakrývala ústa. Holčička plakala a nařfkala: „Já chci maminku.“ Zeptala jsem se jí „Kde máš maminku?“ Odpověděla: „Maminka nesla malého bratříčka, ale když se začalo střílet, ztratila se.“ Podívala jsem se na ni a uvědomila jsem si, že když jí vezmeme s sebou, nemůžeme utíkat, ale nemohla jsem ji tam nechat samotnou.

Když jsem už žila v Americe a vrátila se do školy studovat psychologii (tenkrát už vyšla moje kniha), zpochybnil můj profesor mé chování. Řekl: „Tehdy, když ses rozhodla vzít to dítě s sebou, porušila jsi všechna pravidla pudu sebezáchovy.“ Dnes vím, proč jsem tu holčičku vzala.

Byla jsem tvrdá nacistka plná nenávisť, ale prvních šest let života mě matka – křesťanka vyučovala základním principům lásky. Nazpaměť jsem se naučila biblický text, že máme milovat bližního jako sami sebe. Dnes vím, že to, co vložíte do srdce dítěte v prvních letech života, bude formovat celý jeho život a nikdo mu to nevezme. Proto vás chci povzbudit, abyste se věrně starali o děti a učili je, že

láska zvítězí. Ačkoliv jsem na biblické texty nemyslela, nebyla jsem schopná starat se jen sama o sebe a dítě tam nechat. A tak jsme s kamarádkou dítě popadly za ruce, vláčely je za sebou a ze všech sil jsme utíkaly. Věřím, že nám to dítě zachránilo život. Už bylo ráno, byly jsme vidět, Rusové hlídali silnici, a museli jsme proběhnout velkým, ničím nechráněným územím, přebrodit řeku a pak utíkat do kopce. Rusové na nás s dítětem nestříleli. Dodnes si pamatuji okamžik, kdy mi na druhé straně kopce došlo, že jsme na americké straně. Tam jsem se zastavila a uvědomila, že už nikdo nestřílí, nekřičí – všude bylo absolutní ticho. Vše, co jsem si uvědomovala, bylo, že jsme přebrodivy studenou řeku, holčička byla celá mokrá a my od pasu dolů také. Byla nám strašná zima. Věděla jsem, že holčička musí do tepla, jinak dostane zápal plic a zemře. Musíme najít pomoc. Ale byly jsme uprostřed lesů, nebyla tam vesnice, jen v dálce jsem zahlédla světlo. Pomyslela jsem si, možná to bude německý statek, ale neočekávala jsem, že nám někdo pomůže. Rozhodla jsem se, že budu bušit na dveře tak dlouho, až nám někdo otevře. Chtěla jsem těm lidem říci, nic od vás nechceme, jen prosím vezměte dítě, pomozte, aby nezemřelo. Vzaly jsme ji do náruče a šly za světlem. Byly jsme vyčerpané, hladové a už jsem nemohla o ničem přemýšlet.

Když jsme se k tomu místu přiblížily, nevypadalo to jako německý statek, ale spíše jako kasárny. Začala jsem bušit na dveře. Když se otevřely, stál tam americký voják. Ztuhla jsem strachem. Nemohla jsem ani promluvit, prostě jsem zdřevěněla. Byla jsem sama na sebe rozzlobená. Sotva jsem unikla Rusům, vletím do náruče dalšímu nepříteli, Američanům.

Právě toto ráno změnilo můj život. Američtí vojáci byli první lidské bytosti, které se k nám zachovaly laskavě. Vzali nás dovnitř, postarali se o holčičku, uložili ji do čisté postele a dostaly jsme najíst. Pak jsme se mohly na ošetřovně konečně vyspat. Když jsme sesbíraly síly, mohly jsme odejít. I když jsme byly Němky, vojáci nám nic neudělali. Mohly jsme odejít, aniž by se nás dotkli. Nemohla jsem tomu uvěřit, stále jsem očekávala, že se něco musí stát. Naprosto jsem to nechápala, jak by se mohli naši nepřátelé takto zachovat. Byla jsem přesvědčená, že to bude nějaká past. Tolik jsem je nenáviděla. Jak jsem odcházela směrem k západu, říkala jsem si, že nás přepadnou zezadu, až to nebudeme čekat. Ale když jsem se vystrašeně ohlédla, viděla jsem jen rozesmáté tváře, které nám z oken mávaly. Něco volali, ale nerozuměla jsem jim ani slovo. Dokázala jsem jen v duchu říci Díky. Uvědomila jsem si, že sice nevím, kdo to je, a nevím, proč jsou takoví, ale ať je to cokoli, chci to, co mají oni. Tehdy jsem si řekla, že jednoho dne odjedu do Ameriky. Po této zkušenosti jsem věděla a poprvé v životě mi došlo, že Hitler byl lhář. Do té chvíle jsem byla přesvědčená nacistka. Tehdy mi došlo, že Hitler nemluvil pravdu a Američané nejsou střilející gangsteři, protože nám neublížili. Když tedy byl Hitler lhář, musí existovat pravda. Rozhodla jsem se, že tu pravdu najdu.

Pokračovala jsem dál na západ do americké zóny a přihlásila jsem se jako uprchlík. Zaregistrovali nás, dostali jsme ubytování a potravinové lístky. To nejtěžší a nejhorší bylo za námi. Život se začal vracet do normálních kolejí.

Můj snoubenec byl důstojník a vrátil se domů ze zajetí. Po čase jsme se vzali

a pokusili se o nový život v západním Německu. Vždy jsem ale věděla, že půjdu do Ameriky a najdu tam pravdu.

Možná jsou mezi vámi nevěřící. Těm chci říci, že jsem nevěděla, kde mám pravdu hledat, ale v Bibli je místo, kde je psáno, že ti, kdo pravdu hledají celým srdcem, pravdu najdou. Bůh viděl touhu mého srdce a dovedl mě k Pravdě. Křesťanství říká, že absolutní Pravda se netýká nějakého náboženského učení a není to ani filosofie. Pravda, to je Osoba a ta Osoba je živá. Je to Pán Ježíš Kristus. Pro mě to byla nepochopitelná Pravda, tím více, že to byl Žid a nacisté nás učili Židy nenávidět. Na jméno Ježíše Krista jsme plivali.

Když jsem dospěla k závěru, že ta Pravda je Ježíš Kristus, myslela jsem si, že mě nechce, že o mě nebude stát, jak by také mohl? Ale na něco jsem přišla. V Bibli je také psáno, že nás Pán Ježíš miluje a miloval nás, ještě když jsme byli Jeho nepřátelé. S bázní jsem se ptala, jestli mohu přijít i já a poznala jsem, že otevřel náruč a řekl: „Celý život na tebe čekám, pojď domů.“ Chci vám říci, že nezáleží na tom, odkud pocházíte, co máte za sebou, jak těžký či jak hrozný je váš životní příběh, Ježíš Kristus přijme i vás. Přijal mě, stala jsem se křesťankou a hodně jsem se modlila, abych mohla odjet do Ameriky.

V roce 1955 jsme s manželem a dvěma dětmi emigrovali do USA. V Americe jsem se musela naučit mnoho nových věcí a změnit mnoho názorů. Naučit se anglicky nebylo snadné, ale američtí sousedé byli velice laskaví. Byli stejní jako vojáci, raději pomáhali, než aby ubližovali. Přijala jsem americké občanství, rostla ve víře a velký Bůh, který mě miluje, mi z milosti

34 ZÁPAS O DUŠI

---

dooprá, abych mohla sloužit ostatním, a to považuji za veliké privilegium. Začala jsem psát knihy a můj životní příběh se stal bestsellerem. Dnes je přeložen asi do 20 jazyků. Bůh mi dal privilegium přednášet vojákům na amerických základnách v Německu. I během této cesty jsem se zastavila na americké základně, kde působí můj přítel s manželkou jako kaplan. Tentokrát byl odvelen s jednotkou do Afghánistánu. Kaplan ví, že mám ráda americkou armádu a pozval mě, abych se s nimi modlila a dala jim na cestu pozhánání. Těžko jsme se loučili a prosím i vás, abyste se modlili za mé přátele, kteří slouží v Afghánistánu. Jsou na velmi nebezpečném místě. Mám je moc ráda a budu za nimi stát v modlitbách a pomáhat jim, jak jen budu moci.

Je toho ještě hodně, co bych vám chtěla říci, ale chci zmínit alespoň ještě i poslední zázrak, který dodnes nechápu – proč mě Bůh přijal a udělal pro mne mnoho dobrého. Moje autobiografická kniha „Hansi“ byla přeložena do mnoha jazyků, za což jsem velice vděčná. Před několik lety jsem přijela do Prahy do jednoho sboru, a když jsem vycházela, Ježíš Kristus mi položil na srdce, že by moje autobiografie měla být přeložena do češtiny. Namítala jsem: „Pane, tento sbor nemá dostatek prostředků na vydání knihy.“ Dostalo se mi odpovědi: „Použij svoje prostředky.“ V duchu jsem se Boha chtěla zeptat, proč se má tato kniha překládat právě do češtiny. Češi ji stejně nebudou číst. Sudetská otázka je stále živá. Sudetští Němci a Češi se dodnes nenávidí. Bůh mi odpověděl: „Věř mi a udělej to.“ Zaplatili jsme za překlad a nechali knihu vydat. A pak se stal zázrak. Čechům se moje kniha líbí a čtou ji. Měla jsem

velkou radost a do předmluvy českého vydání jsem napsala, že si přeji, aby se kniha stala mostem mezi Čechy a Němci. Víím, že nenávisť není východisko, východiskem je láska. Někdy se nemůžeme a nedokážeme smířit ani mít rádi, protože jsme si navzájem příliš ublížili. Sudetští Němci byli donuceni opustit svoje domovy, ale také víím, že nacisté Čechům strašlivě ublížili. Po válce zůstaly dva národy, kterým zbyly jen hořké vzpomínky, ale Bůh je tak veliký, že nám všem může pomoci odpustit si navzájem. Klíčem k uzdravení je odpuštění. Neuzdravíme se, dokud si neodpustíme. Bůh mi ukázal osobně, že musím mnohé odpustit. V srdci jsem odpustila dozorcí, který se k nám choval hrozně. Odpustila jsem Rusovi, který přede mnou znásilnil moji kamarádku. Odpustila jsem mnoha dalším, kteří mi v životě ublížili. Víím, že dokud si neodpustíme, neuzdravíme se.

V předmluvě knihy jsem napsala, jak moc mi záleží na usmíření, ale nikdy jsem netušila, že Bůh udělá ještě víc, než to, že moje knížka bude mít takový ohlas. Někteří lidé mě kontaktovali, abych přijela znovu, abych znovu promluvila. Při loňské návštěvě mi Bůh vložil do srdce, že bych měla poprosit Čechy o odpuštění. Stojím před vámi jako bývalá nacistka a pokorně vás prosím o odpuštění za vše, co se stalo vašemu národu. Když jsem konečně pochopila, co se stalo mně, uvědomila jsem si, že jste můj národ. Maminka byla Češka – jmenovala se za svobodna Máslová, tatínek byl Němec, mám tedy v sobě obojí krev. Jste můj národ, koluje ve mně krev lidu této země. Když sem přijíždím, přijíždím domů. Bůh mi vložil do srdce lásku k vám i k této zemi. Toužím po tom, aby se Češi, Moravané i Slováci

navrátili k Bohu. Není jiný způsob, jak uzdravit zranění a jizvy, které nám všem zůstaly, než návrat k Bohu, který je plný lásky. Když poznáte Boží lásku, začnete se o ni dělit s ostatními. Spousta lidí Boha nezná a mají strach. I lidé v Americe mají teď strach. Pokud jako křesťané nebudeme šířit zvěst o tom, že Bůh má pro každého z nás východisko, lidé budou žít dál v beznaději a budou se bát. Proto se modlím a prosím, aby vám Duch svatý položil na srdce jako břemeno vaše bližní. Je čas modlit se za vaše sousedy, města, vesnice, je čas vyjít mezi lidi. Když jim o Boží lásce nepovíte vy, kdo jim poví?

Dodnes mám moc ráda Prahu, je to stále moje zlaté město, ale moc mě bolí, že je to bezbožné město. Nemůžeme se začít modlit, aby nastalo probuzení? Můžeme se modlit za nový začátek, aby právě tady začal Bůh jednat. Máte nádhernou historii, krásné katedrály, které byly postaveny pro Boží slávu! Nepřišel čas nového začátku české země? Zasvětila jsem zbytek svého života, abych přišla domů k vám a mluvila k vám i k těm, kteří ještě Pána Ježíše Krista neznají. Chci vidět, jak se tento národ navrátí k Bohu.

Na závěr vám chci říci, že je třeba začít ve svém srdci a odpustit těm, kteří vám ublížili. Obrat'te se k Bohu a řekněte „zde jsem,“ a ptejte se, co do vás očekává? Je třeba mluvit o spasení, a kdo bude mluvit, když ne vy? Věřím, že příchod Pána Ježíše Krista se blíží, musíme jít a hlásat evangelium po celém světě a modlit se. Odcházím s modlitbou a nadějí, že Bůh začne nové dílo tam, kde zbyly jen trosky. Na tomto místě je i můj domov. Jsem moc ráda, že jsem měla příležitost přijet mezi vás, že jsem k vám mohla mluvit; děkuji Bohu, že mi dopřál tu čest, abych se s vámi mohla rozdělit o Jeho lásku a odpuštění. Odcházím s modlitbou: „Kéž vám Bůh žehná a kéž požehná mé milované vlasti.“ Děkuji všem.

Milý čtenáři nebo čtenářko, doufám, že už jsi ve svém životě našel cestu k pokoji a radosti. Pokud ne, kéž ti tato kniha pomůže poznat, že od Boha a Jeho lásky tě nemůže oddělit nic, jedině tvoje vlastní volba žít bez Něho.

– Vaše Hansi –

– Redakčně upravila – kas – podle
zvukového záznamu přednášky ve sboru
CB Dobruška, léto 2011 –

EXISTUJE SPASITEL

Existuje Spasitel – to je hlavní poselství Bible. Bible říká, že pokud uvěříte v Ježíše Krista, budete zachráněni – od hříchu, smrti a věčného pekla.

Nedávno jsem v letadle mluvil s jedním mužem o Ježíši a dalších věcech z Písma. Řekl mi: „Já věřím v totéž co vy.“ Ale stačí to – jenom věřit? Neříká snad Bible, že jsme spaseni skrze víru? Ale jakým druhem víry? V Bibli najdete velice zajímavý výrok. Na jednom místě se o Ježíši říká:

◆ *Mnozí uvěřili v jeho jméno, protože viděli znamení, která činil. Ježíš jim však*

nesvěřoval, kdo je, poněvadž všechny lidi znal. (J 2,23–24)

Možná vás teď překvapí, že lidé mohou věřit v Ježíše, a přesto nebyť zachráněni od svých hříchů. Pokud ale víte, co Písmo říká v Jakubově listu, nemělo by vás to překvapovat: „i démoni... věří“ (Jk 2,19). A my víme, kde démoni skončí – v ohnivém jezeře, které je pro ně podle Písma

36 ZÁPAS O DUŠI

připraveno. Snažím se teď říci, že podle Bible se člověk může dostat až na dosah spasení, a přesto ho zcela minout.

1. Poznání není důkazem spasení. Žádná míra poznání. Je jedno, jak dobře znáte Bibli, jak moc víte o Kristu – o Jeho životě, smrti a vzkříšení. Jak už jsem poznamenal, i démoni mají správné teologické znalosti. A je i spousta lidí, kteří znají všechna důležitá fakta o Ježíši. Žádné množství poznání ale samo o sobě není důkazem spasení.

2. Víra v toto poznání není důkazem spasení. Démoni *nemají* jen poznání, ale také *věří*, že je to pravda. *Vědí*, že je to pravda. Démoni, kteří kdysi byli svatými anděly, ale byli svrženi s nebe kvůli svému hříchu, znají pravdu o Bohu. Znají pravdu o Kristu. Znají pravdu o vzkříšení. Vědí, co Bible říká od první stránky až po tu poslední. A vědí, že je to pravda. Ale to jim spásu nepřinese. Žádná míra poznání a žádná míra *víry* v toto poznání není automaticky důkazem spasení.

3. Strach z Božího soudu není důkazem spasení. Démoni věří a třesou se. Proč věří? Protože vědí, že je čeká soud. První kapitola knihy Římanům říká totéž o lidstvu. I když lidé vědí, že je čeká Boží soud, přesto se rozhodli pro život bez Boha (Ř 1,18–23). Vědí, že přijde den, kdy budou muset zaplatit za své nepravosti. Chápou, že se blíží soud. Bible to ukazuje jasně a není sama – v historii můžeme najít mnoho dokladů. My, kdo žijeme v jižní Kalifornii, zažíváme zemětřesení, a někdy velice ničivá. Tato zemětřesení jsou ale jen malými náznaky toho, co přijde v budoucnosti. Ale strach z tohoto soudu sám o sobě není důkazem spasení.

4. Pocit viny z vlastního hříchu není důkazem spasení. Svět je plný lidí,

kteří se cítí provinile. A jsou proto v depresi, berou drogy, pijí – aby na svou vinu zapomněli, nebo chodí k psychiatrovi – aby našli úlevu od šíravých výčitek svědomí. Mnozí lidé mají často špatný pocit ze sebe sama nebo svého hříchu. Proto naše společnost přišla s řešením v podobě budování *sebeúcty*, která lidem poskytuje výmluvu, proč ze sebe nemusejí mít špatný pocit, přestože by ve skutečnosti měli. A bez ohledu na tvrzení o sebeúctě se stále **cítí** provinile. Ale pocit viny není nezbytně důkazem spasení.

5. Touha po spasení sama o sobě neznamená, že spasení jste. Svět je plný různých náboženství. A stále větší část lidstva tato náboženství vyznává. Dodržují ceremonie a rituály, zastávají etiku a morálku těchto náboženství, s nadějí že dosáhnou spasení – věčného života. Ale to neznamená, že ho opravdu *získali*. Touží po spasení. Chtějí jednou žít v nebi. Ale to samo o sobě není zárukou toho, že se do nebe dostanou. Peklo bude plně nábožensky založených lidí.

6. Víra ve vyvýšenost Ježíše Krista není nezbytně důkazem spasení. Je spousta lidí, kteří věří, že Ježíš byl tím největším člověkem, který kdy žil. Spousta lidí dokonce věří, že Ježíš byl Bůh. A On *byl* Bůh. On přišel na svět jako Bůh v lidském těle. Tito lidé věří, že není a nikdy nebude nikdo, kdo by se Mu vyrovnal. Ale víra v Ježíšovu slávu, v Jeho vyvýšenost není sama o sobě důkazem spasení.

Co se zde snažím ukázat? Můžete znát Bibli od začátku do konce a mít všechny informace. Můžete dokonce věřit, že jsou pravdivé. Můžete mít strach z Božího soudu, kvůli svému hříchu cítit vinu a toužit po spasení. Můžete být velice ná-

božní a dokonce věřit ve vyvýšenost Ježíše Krista. A přesto můžete skončit v pekle. Protože všechno toto přesvědčení a pocity samy o sobě netvoří spásnou víru. To vše je ve skutečnosti jen *vstupní branou* ke spásné víře. Vše, co jsem vyjmenoval, je nezbytné. Musíme pochopit pravdu a věřit v ní, uvědomit si, že nás čeká soud, cítit vinu kvůli svému hříchu, obrátit se k Bohu a uvědomit si, že Ježíš je vyvýšený Spasitel. To vše ale ke spasení jen *vede*. Možná řeknete: „No a kdy tedy přichází spasení?“ **Přichází ve chvíli, kdy jste ochotni odvrátit se od svého hříchu a uvěřit v Ježíše Krista a jen v Něho jako cestu k odpuštění a plně se Mu odevzdat.** Přichází ve chvíli, kdy jste ochotni říci: „*Ano, mám všechny informace. Víím, kdo je Bůh. Víím, kdo je Kristus. Víím, kdo jsem já. Víím, že mě čeká soud. Toužím po spasení, a toužím po něm natolik, že nenávidím svůj hřích. Toužím po odpuštění. A svěřuji sama sebe Božímu milosrdenství v Kristu.*“ Řekl bych, že se to vše redukuje do bodu, kdy jste ochotni Bohu říci: „*Zachraň mě od mého hříchu. Zachraň mě přede mnou samotným skrze Ježíše Krista.*“ **Je to bod, kdy jste ochotni odvrátit se od svého hříchu k Bohu a požádat Krista, aby se stal Pánem vašeho života. To je ten závazek, díky kterému se spasení stává skutečností.**

Sbory a církve jsou plné lidí, kteří věří všem těm správným věcem, ale kteří nikdy tento závazek neudělali. Nikdy. Kteří nikdy neřekli, že se chtějí odvrátit od svého hříchu ke Kristu a životu ve spravedlnosti – kteří nikdy neřekli, že to sami nedokážou. Když si ale uvědomíte svou *beznadějnou situaci* a svou *bezmocnost*, a jste ochotni svěřit se Božím milosrdenství v Kristu Ježíši, našemu Spasiteli, pak v tom momentu přecházíte ze smrti do života.

Ted' už znáte tu prostou pravdu o spasení. *Podstatou* je závazek. Nevím, kde se v tomto procesu nacházíte. Možná Písmo nechápete. Pak je třeba, abyste ho četli. Možná si nejste jisti tím, kdo byl Kristus, nebo že jste hříšní. Boží slovo, Bible, vám to vše může ukázat. Pokud ale víte, že jste zhřešili, a víte, že Ježíš Kristus zemřel za vaše hříchy, pak musíte dojít do bodu, kdy se dobrovolně odvrátíte od svého hříchu ke Spasiteli a požádáte Ho o slitování. Do bodu *prošby*, do bodu *žádosti*. Do bodu, kdy se jako celník z Ježíšova podoběnství budete bít do prsou a volat: „*Bože, slituj se nade mnou hříšným.*“ Ježíš zaplatil za naše hříchy. Zemřel za vás a nabízí vám své odpuštění. Je pouze třeba plně Mu odevzdat svůj život.

– John MacArthur –
Jarní koncert 1996

EVANGELIUM PODLE JANA
komentář Boží pravdy verš za veršem
John MacArthur

Pilotní publikace z jednosvazkového podrobného komentáře (2040 stran) k celé Bibli. Dílo vychází z konzervativní evangelikální tradice. Komentář jde do hloubky, ale zůstává přístupný běžnému čtenáři, a proto je vynikající volbou pro pastory i laiky. V listopadu 2011 vydává nakladatelství Didasko (www.didasko.cz).

JISTOTA SPASENÍ

V předchozím článku „Vytrvalost a bezpečí, nebo nejistota?“ (viz ZOD 109) jsme si ukazovali, že naše spasení je naprosto pevné, jisté a nepohnutelné – a to proto, že nezávisí na nás, ale na Bohu, který se nemění.

- ◆ *Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu. **Z jeho rozhodnutí** jsme se znovu zrodili slovem pravdy. (Jk 1,17–18)*

Bůh je pevný, je jediná jistota, kterou máme. Naše spasení je z Boha, proto můžeme mluvit o tom, že je naprosto jisté a pevné. Podívejme se na dnes na celou věc ještě z jiného úhlu pohledu. Položme si následující otázku: **Co by to znamenalo pro Boha, kdyby opravdový věřící mohl definitivně odpadnout a ztratit své spasení, takže by skončil v pekle a nikoliv v Boží přítomnosti?**

1. Boží sláva a moc

Boží sláva, to je to místo, kde musí vždy začínat i končit naše uvažování o Božích věcech. Pokud by skutečný věřící mohl odpadnout a být ztracen, potom by Bůh Otec nebyl hoden chvály, slávy a uctívání.

- ◆ *Tomu pak, který má moc uchránit vás před pádem a postavit neposkvrněné a v radosti před tvář své slávy, jedinému Bohu, který nás spasil skrze Ježíše Krista, našeho Pána, buď sláva, velebnost, vláda i moc přede vším časem i nyní i po všechny věky. Amen.*

(Ju 24–25)

Boží slovo jasně ukazuje, že Bůh má moc uchránit věřící před pádem (viz také Ř 16,25 nebo Ef 3,16.20). Dobře víme, že sami o sobě nejsme schopni uchránit sami sebe před pádem. Potvrzuje nám to naše každodenní zkušenost, kdy ve svém srdci, ve svých myšlenkách, motivech, ve slovech a někdy i v činech padáme – hřešíme proti svatému Bohu.

A potom padáme na kolena a vyznáváme své hříchy a prosíme o odpuštění.

- ◆ *Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. Říkáme-li, že jsme nezhrěšili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není. (1 J 1,9–10)*

Ale podstata věci se netýká toho, zda my jsme schopni uchránit sami sebe, ale toho, že Bůh je schopen. On má moc uchránit nás a postavit nás neposkvrnění před svou tvář. A to i přes to, že stále tihneme k hříchu.

Ale proto, že On má tuto moc, tak „*Jemu buď sláva, velebnost, vláda i moc ...*“. Je zde naprosto zřejmá a zjevná souvislost mezi jistotou spasení a Boží slávou. Jistota křesťana tedy není v něm samotném (v jeho víře, v jeho lásce k Bohu, v jeho věrnosti, ...), ale jenom v samotném Bohu. Pevnost našeho spasení nezávisí na našich pocitech, na tom, zda se cítíme jisti svým spasením, nebo na tom, zda a jak máme silnou víru. Bezpečnost věřících, jistota spasení, není pocit – je to nezpochybnitelná a nepohnutelná skutečnost zakotvená přímo v Bohu.

V Judovi 24–25 je Bůh popsán jako ten, komu patří sláva, velebnost, vláda i moc. Mohli bychom toto říct o Bohu, který není schopen uchránit své vlastní

lidi? Ty lidi, za něž zaplatil, lidi, které proměnil, které nazývá svým vlastním, nejdražším a nejcenějším majetkem, lidi, kteří jsou nazýváni jeho otroky a on je jejich Pánem a Vládce? Pokud by Bůh nebyl schopen ochránit svůj vlastní majetek, tak by nebyl hoden chvály a slávy, těžko bychom o Něk mohli říci, že mu patří vláda i moc.

Boží moc je taková, že proměňuje Boží nepřátele, jimiž jsme všichni byli a někteří jimi dosud jsou, v Boží přátele. Proměňuje lidi, kteří nenáviděli Boha, v Boží děti, které milují svého nebeského Otce. Mění srdce tvrdé a studené jako kámen v srdce masité, vroucí, milující.

Můžeme snad říci, že Bůh, který dovede změnit své nepřátele, nedovede nebo nebude chtít změnit a ochránit své vlastní milované děti?

◆ *On neušetril svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všecko? (Ř 8,32)*

2. Boží záměr

Pokud by skutečný věřící mohl definitivně odpadnout a ztratit své spasení, propadnout věčnému peklu, potom by Boží záměry ohledně spasení člověka naprosto selhaly a přišly vničeč. Co o těchto záměrech víme?

◆ *Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijal podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřimi; které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy. (Ř 8,29–30)*

Nejprve si všimněte, že se tady mluví o naprosto identických skupinách. Skupina těch, kdo byli předem vyhlédnuti, je totožná se skupinou těch, kdo byli předurčení (počet těchto lidí je úplně

stejný). Skupina těch, kdo byli předurčeni, je opět totožná se skupinou těch, kdo byli povoláni, ... ospravedlněni, ... a oslaveni. Takže ti, kdo jsou (z Božího pohledu), resp. budou (z našeho pohledu) přebývat v Boží slávě (kdo jsou oslaveni), budou v Boží přítomnosti. Tedy ti, kdo skutečně budou spaseni, jsou přesně titíž lidé, kteří byli před věčnými časy předzvěděni Bohem a předurčeni k tomu, aby byli svatí a bez úhony před Jeho tváří (Ef 1,4).

◆ *Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny.*

(Ef 1,5)

Pokud by tedy opravdový věřící mohl přijít o své spasení, potom musíme říci, že se Bůh spletl – a to nikoliv jednou, ale hned několikrát: v předzvědění, v předurčení, v povolání i v ospravedlnění.

Boží slovo ukazuje na jistotu v Bohu a pevnost Božího záměru ve spasení člověka také takto:

◆ *Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Fp 1,6)*

Znovu můžeme vidět, že jistota není v nás, ale v Pánu. A jeho záměr se zcela jistě uskuteční. Má moc (viz bod 1) ho uskutečnit, a chce ho uskutečnit. Jaké tedy máme právo pochybovat o tom, že se neuskuteční? Neděláme z Boha lháře a podvodníka, když chceme tvrdit, že není schopen své vyvolené dovést až do své slávy? A měli bychom tvrdit takové věci navzdory všemu, co tvrdí Boží slovo? Bůh přece nemůže lhát!

◆ *Když Bůh chtěl účastníkům zaslíbení přesvědčivě prokázat nezměnitelnost svého rozhodnutí, potvrdil své*

40 ZÁPAS O DUŠI

zaslíbení ještě **přísahou**. A tak tyto dvě **nezměnitelné** věci, v nichž Bůh přece **nemůže lhát**, jsou mocným povzbuzením pro nás, kteří jsme našli útočiště v naději nám dané. V ní jsme **bezpečně** a **pevně** zakotveni. (Žd 6,17–19)

Podívejte se na zvýrazněná slova – kolik jistoty z nich číší! Na čem tato jistota stojí? Není postavena na ničem jiném než na samotném Bohu, Jeho díle a Jeho slovu.

3. Boží vůle

Jaká je Boží vůle ohledně spasení člověka? Ježíš o tom říká:

◆ *Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal; a jeho vůle jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.* (J 6,38–40)

Podle Pána je Boží vůle, aby se neztratil nikdo z vyvolených. Jasně z toho vyplývá, že kdyby jenom jeden jediný vyvolený odpadl a ztratil své spasení, potom by byla Boží vůle zmařena a nedošlo by k jejímu naplnění.

Jan na několika místech popisuje vyvolené jako ty, které Otec daruje Synu.

◆ *Jakož jsi dal jemu moc nad každým člověkem, aby těm všechněm, kterých jsi dal jemu, on život věčný dal.* (J 17,2 K)

Další místa jsou J 6,37; J 10,29; J 17,6.9.24 a také náš text J 6,39. Na všech těchto místech vidíme, že lidé jsou spaseni a mají věčný život **proto**, že je Otec daroval Synu. Tento Boží čin předchází spasení a je také jeho příčinou.

◆ *Ovšem pevný Boží základ trvá a nese nápis ‚Pán zná ty, kdo jsou jeho‘ a ‚at se odvrátí od nespravedlnosti každý, kdo vyznává jméno Páně‘. (2 Tm 2,19)*

Bůh zná své ovce od věčnosti. Ví přesně, kdo uvěří a kdo nikoliv. Proto může říci:

◆ *Mnozí v tomto městě patří k mému lidu. (Sk 18,10)*

Pavel dostal příkaz zůstat v Korintu a kazat tam evangelium, protože tam byli mnozí (v době, kdy Pán tato slova Pavlovi řekl, byli tito lidé nevěřící), kteří podle Pána patřili k Božím lidu (viz také J 17,20–21 a J 10,16). Pán věděl, kdo jsou jeho vyvolení – jsou to ti, kdo mu byli Otcem darováni již před stvořením světa.

Podívejme se ještě zpátky do Jana 6:

◆ *Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřítáhne Otec. (J 6,44)*

Žádný člověk sám o své vlastní vůli, ze svého vlastního rozhodnutí, ze své přirozenosti nemůže přijít ke Kristu. Mohl k Němu přijít fyzicky (v Janovi 6 jsou celé zástupy, které takto k Pánu přišly), ale nikdo nemohl a nemůže přijít k Pánu duchovně. Je to možné jenom tehdy, pokud Otec způsobí proměnu člověka a přitáhne takového člověka k Synu. Musíme si ale také povědět, že to, co člověku brání přijít ke Kristu, není neochota nebo nevole na Boží straně – je to neochota na straně člověka, nechut, nepřátelství a nenávisť. A dále ve verši 37:

◆ *Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven. (J 6,37)*

Jinými slovy: je nemožné, aby ten, koho Otec daroval Synu, k Synu také nepřišel. Ježíš říká, že přijdou všichni, kteří mu byli Otcem darováni, a v následujících verších to spojuje s Boží vůlí. Nakonec pak dodává to, co v podstatě z obojího celkem při-

rozeně vyplývá: totiž že nikoho nevyžene, neztratí ani jednoho z těch, které mu Otec dal. Každý z nich bude mít věčný život. To je Boží vůle. Je to také odpověď na Pánovu modlitbu:

◆ *Již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my. (J 17,11)*

Pán Ježíš říká, že Otec ho vždycky vyslyší. Potvrzuje to při vzkříšení Lazara:

◆ *Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel. **Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal. (J 11,41–42)***

Otec by byl nevěrný, kdyby neodpověděl na Synovu prosbu a nechal některé z těch, které Synovi dal, zahynout. Ukázal by se jako neschopný a nemohoucí dodržet své slovo, nevěrný, slibující něco, co nikdy nemohl dodržet. A stejně by se projevil i Boží Syn. Ale Bůh je věrný!

◆ *Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětlí a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. **Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. (1 Te 5,23–24)***

Závěr – dílo kříže

Byla Kristova smrt dostatečná na to, aby nás zachránila? Opravdu očišťuje Jeho prolitá krev od každého hříchu? Pokud by znovuzrozený křesťan mohl ztratit své spasení, potom by to znamenalo, že oběť, kterou za něj bylo zapláceno, byla nedostatečná. Jinými slovy by to znamenalo, že Kristus nepřišel proto, aby zachránil, ale proto, aby **možná** zachránil. Dílo kříže by takto bylo popliváno a uvedeno ve zmar. Kristova mise by se ukázala jako neúčinná a On sám by se ukázal

jako lhář. Co jiného znamená tvrzení, že křesťan může ztratit své spasení ve světle takových Pánových slov, jako že **On neztratí ani jediného z těch, které mu Otec dal?** Nebo:

◆ *Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvé. (J 10,27–28)*

Boží slovo říká, že to byla Kristova smrt, co nás vykoupilo z našich našich hříchů:

◆ *Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno – neboť jeho smrt přinesla vykoupění z hříchů, spáchaných za první smlouvy. (Žd 9,15)*

Byla to Jeho krev, která nás očistila, a kterou Pán pro své vyvolené získal věčné vykoupění:

◆ *A nevesel do svatyně s krví kozlů a telat, ale jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak **nám získal věčné vykoupění. (Žd 9,12)***

◆ *Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupěni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. (1 Pt 1,18–19)*

Kristův kříž, Jeho dokonalé a dokonané dílo tedy hraje naprosto zásadní roli. Můžeme říci, že všechna jistota křesťana pramení právě z moci Kristova kříže. Mimo Krista, mimo Jeho dílo, neexistuje žádná jistota. Pokud by jistota víry měla stát na mě, potom bych byl ztracen hned druhý den po svém obrácení. Ale protože stojí na Pánu, tak můžeme směle následovat svého Pána s vědomím, že to je On, kdo své dílo v nás dovede až do konce (1 K 1,8)

ZIMNÍ KONFERENCE 2012

Občanské sdružení Reformace.cz (časopis Zápas o duši) a nakladatelství Poutnikova četba pořádají Zimní konferenci 2012. Konference proběhne **21. ledna 2012** v Brně, v modlitebně Bratrské jednoty baptistů (Smetanova 20, Brno, www.baptistebрно.cz). Tématem konference je:

Vyvýšenost Krista v životě křesťana i církve

Jádrem všech příspěvků bude výklad **Ko 3,1–4,6**.

Na konferenci bude představena kniha Stana Everse **Kristus v knize Exodus**.

Účastníci tuto knihu obdrží zdarma.

Detailní program a další informace naleznete na internetu nebo vám je na požádání zašleme poštou. Zde uvádíme obsah jednotlivých kázání:

1. Vyvýšenost Krista v evangeliu (Ko 3,1–4) – Marcus Denny

List Koloským je o osobě a díle Ježíše Krista, jinými slovy je to „evangelium“ (Ko 1,13–23). A jenom ve vztahu s tímto život dávajícím evangeliem můžeme porozumět třetí kapitole tohoto listu. Kristus nás nevolá jenom k nějakému alternativnímu způsobu života, ale ke zcela novému životu. Ve verších 1-4 jsme voláni k tomu, abychom žili jako Ježíš, protože On žije v nás. Protože Kristus žije, i my žijeme. Díky Jeho poslušnosti, můžeme poslouchat i my. A protože Kristus je v nebi, tak my zde na zemi můžeme žít tak, jako bychom byli v nebi také.

2. Vyvýšenost Krista v osobním životě (Ko 3,5–11) – Jan Suchý

Marné jsou návody světských filosofů, humanistů, psychologů či politiků na nápravu společnosti a člověka samotného. Jedině Pán Bůh odkrývá pravou podstatu problému zla přítomného v nás a kolem nás. Jaký je Boží recept na obnovu člověka? Jak se zbavit zlých vlastností a návyků? Boží slovo je nádherné a přináší odpovědi i na tyto otázky.

Kristus proměňuje lidi od hříchu ke svobodě Božích dětí, všechny Jeho děti jsou nová stvoření s novou přirozeností. Ať jde o horníka nebo lékaře, Čecha nebo Filipínce, kde je skutečné obrácení, tam je nový člověk. O tom svědčí Písmo. Musíme si však dávat pozor, jak Písmu rozumět, jak ho vykládat. Ukážeme si proto také na nebezpečí nesprávných výkladů oddíl z Koloským 3,5–11.

3. Vyvýšenost Krista ve sborovém životě (Ko 3,12–15) – Ján Šichula

Táto pasáž pred nás stavia nádherné cnosti kresťanského života a ukazuje, ako majú veriaci v Pána konať voči sebe navzájom zvlášť v rámci cirkvi, ale tiež i voči ľuďom mimo cirkvi. Potreba vzájomného znášanía sa a odpúšťania nám pripomína, že v tomto živote kresťan nedosiahne bezhriechnú dokonalosť a predsa sa každé jedno milované Božie dieťa musí naplno usilovať o rast v posvätení a napredovanie v poslušnosti.

Uvidíme, ako sa konanie kresťanov odvíja od ich postavenia v Kristovi. V našom texte máme zvyčajnú Pavlovskú schému: indikatív, teda skutočnosť, ktorá

platí o křesťanech, vedie ku imperatívu, teda k príkazom, ako sa majú v novom živote správať

Vyvýšenosť Krista vidíme aj na tom, že on sám je vo v. 13 vzorom, podľa ktorého křesťania majú konať. Ako On odpustil nám ochotne a úplne vo chvíli, keď sme učinili pokánie, tak aj my máme odpúšťať ochotne a úplne tým, ktorí sa voči nám previnili, ak len kedy prídu s postojom pokánia a prosbou o odpustenie.

Spoločenstvá křesťanov si len ťažko môžu priať viac než to, aby sa v nich skutkami naplnilo toto nádherné povolanie a takto bol Kristus vo všetkom vyvýšený.

4. Vyvýšenosť Krista v Božím slove (Ko 3,16-17) – Jaroslav Kernal

Boží slovo hraje v životech mnoha dnešných křesťanů stále menší roli. Lidé hledají Boží slovo na různých místech, v zážitcích, zkušenostech, na různých akcích, ale nejdou tam, kde skutečně Boží slovo je: do Písma.

Přímo z textu Božího slova si ukážeme, jak má slovo Kristovo přebývat v křesťanovi, jak se tato skutečnost projevuje v životě církve, v budování církve i jak působí v životě takového křesťana.

5. Vyvýšenosť Krista v životě rodiny (Ko 3,18-4,1) – Zdeněk Karásek

Mezilidské vztahy se přes vyspělost společnosti a obrovský rozmach komunikačních médií dostávají do stále větších problémů. Dochází k rozpadu tradiční ro-

diny, manželé nejsou schopni řešit své problémy a rozvodovost strašidelně narůstá. Rodičům se nedaří úspěšně vychovávat děti. Vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci jsou často narušené. Proč je moderní společnost v těch nejužších vztazích v manželství, v rodině a na pracovišti tak nemocná? Kde se stala chyba? Proč se přes masivní podporu psychologů nedaří nalézt účinné řešení? Odpověď na tyto otázky a klíč k nápravě mezilidských vztahů lze spolehlivě nalézt v Božím slově. Podíváme se na moudrost Boží, která je základem pro nápravu mezilidských vztahů. Biblický vzor pro život v rodině a na pracovišti má odrážet lásku Boží a oslavit jméno Pána Ježíše Krista.

6. Vyvýšenosť Krista ve zvěstování evangelia (Ko 4,2-6) – Pavel Steiger

Společně se podíváme především na to, co je hlavním důvodem pro evangelizaci, tedy jaká má být motivace křesťanů při zvěstování evangelia.

Zejména jde o to, abychom hlásali Boží slávu celému světu v jeho tvořivé a spasitelské moci. Dále abychom se radovali z Božího vyvoleného lidu, když mocí Ducha svatého přichází k víře v Krista a konečně abychom viděli, že ti, kdo od počátku Bohu nepatří, jsou bez omluvy proto, že odmítají Krista. V závěru si pak ukážeme Bohem ustanovené prostředky ke zvěstování evangelia.

Přihlásit se můžete do 15. ledna 2011 (nebo do naplnění kapacity sálu).

Přihlášky posílejte **písemně či emailem** na adresu redakce (viz zadní strana časopisu), nebo na <http://zod.reformace.cz/zimni-konference-2012>. Do přihlášky uveďte *jméno a příjmení, adresu, e-mail a sbor*, který navštěvujete.

Na pokrytí nákladů bude v průběhu konference provedena sbírka.

Informace o jednotlivých kazatelích naleznete na našich webových stránkách.

Těšíme se na setkání s vámi.

NAPSALI JSTE NÁM

✉ Vážený bratře Pavle a bratři a sestry ze ZODu, srdečně Vás zdravím ve jménu našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

Dovolte reakci na poslední článek z čísla 106, nazvaný „Je Boží vůle, aby byli všichni lidé spaseni?“ Přestože jsem doktrínálně „luterán“, který stále více žasne nad konsistencí luterské teologie, tak mi teď nejde primárně o to, k jakým závěrům se došlo. Kladu si ale otázku a trochu mám obavy z argumentačního postupu použitého v tomto článku. [...]

Ale teď už k věci. Ve zmíněném článku v prvé řadě voláte po poctivém studiu, a to včetně kontextu až po kontext celé Bible. K tomu mohu říci jedině Amen. Žel mám trochu obavy, zda ve Vaší samotné argumentaci nedošlo k jisté nedůslednosti. Sám jsem zvědav na Vaši reakci.

Ve zmíněném článku jste argumentoval, že Ježíš Kristus nezemřel za všechny lidi (ve smyslu každého člověka, který kdy žil a bude žít), ale pouze za vyvolené. Svůj argument jste primárně postavil na důkazu, že slovo všichni v Bibli neznámá vždy „doslovně všechny“. Ta argumentace byla mohutná, a to jak z fotbalu a života, tak z Bible, ale většinou šlo právě o příklady nadsázky, ale v našem textu o nadsázku vůbec nejde. Už to je mírně zavádějící, ale chápu, že jste chtěl ukázat, že „všichni“ vždycky neznámá „všichni“. Samozřejmě souhlasím, že Bible používá nadsázku a jiné literární formy.

Ale teď k tomu hlavnímu. Na straně 43 se třikrát opakuje podobná věta: „Slova všichni a všechny téměř nikdy nechápeme univerzálně. ... Univerzální chápání slova všichni: Tento význam se vyskytuje jen výjimečně. ... Slovo všichni snad nikdy nechá-

peme absolutně.“ To je poměrně důrazně opakování této pravdy. Moje otázka zní, zda to není přece jen poněkud silné a nebezpečné. Docela dobře si dokážu představit, že nějaký nejistý čtenář ZODu se může ve svém sboru po kázání o hříšnosti člověka postavit a říct, že bratr Pavel Steiger říkal, že slovo všichni (snad) nikdy neznámá všichni, a že tedy větu „všichni zhřešili“ nesmíme brát doslovně, ale musíme chápat, že zhřešili jen někteří (třeba, že zástupci všech typů lidí zhřešili). Osobně si myslím, že jste tady nahrál nesmírně nebezpečné exegezi, která se může dotýkat zásadních doktrín spasení. Určitě se musíme zabývat gramatikou, musíme zvažovat všelijaké literární formy. Nicméně toto důrazné přesvědčování, že „všichni snad nikdy neznámá všichni“ považují za nesmírně nebezpečné. Myslím, že tady potřebujeme být extrémně opatrní. A možná se mylím, a možná to tak působí jen na mne, ale tady vidím velké nebezpečí. Myslím, že když už se pustíme na tak tenký led, že řekneme takové obecné tvrzení o gramatice, tak ho musíme pořádně vysvětlit, aby to nevedlo posluchače k většímu chaosu a nesprávnému chápání Písma nebo prostě k rezignaci, protože si budou myslet, že oni to nikdy nepochopí. Ale možná máte pro to vysvětlení a možná se Vám to zdá naprosto v pořádku. Budu rád za reakci.

To je to zásadní, co jsem chtěl komunikovat, ale když už píšu, zmíním ještě další druhotnější postřehy. Přeskočím Vaše další argumentační postupy, z nichž některé u mne také vyvolávají jisté rozpaky. A chci se zastavit nad argumentací z nejbližšího kontextu (str. 45). Pokládáte zde otázku, zda Pavel požaduje, abychom se modlili za

všechny v univerzálním smyslu, bez výjimky. Moje odpověď je ANO! Máme se modlit za všechny! Myslím si, že tady vnášíte do textu něco, co tam není a to, že každý z nás se má modlit za všechny bez výjimky. To by samozřejmě možné nebylo. Ale Pavel neříká, že každý křesťan se má modlit za všechny. To v tom verši nikde není! On jen říká, že je třeba se modlit za všechny. A to je pravda určitě i v univerzálním smyslu. Slovo „všichni“ zde lze velmi jednoduše chápat v univerzálním smyslu. Nebo se mýlím? Já rozhodně nejsem přesvědčen, že náš kontext nutí přijmout tvrzení, že všichni tady není v doslovném slova smyslu. A v tom případě je naší povinností v první řadě zvážit možnost, že slovo „všichni“, v celém tomto odstavci, znamená univerzální „všichni“. A já jsem přesvědčen, že kontext to dovoluje, či snad dokonce vyžaduje.

Takže bych řekl, že nejbližší kontext ani gramatika tohoto odstavce nám nepřináší přesvědčivé argumenty, které by dokázaly, že Pavel tady má na mysli jen některé. Je třeba se tedy dívat do kontextu celého Písma. Tady nabízíte, jistě z úsporných důvodů, jen tři verše (str. 46) s tím, že dokazují, že Kristus nezemřel za všechny, ale jen za vyvolené. Nicméně, žádný z těchto tří veršů exklusivně neříká, že Kristus zemřel „pouze“ za vyvolené. Já věřím, že Ježíš zachrání (přivede k Bohu) jen vyvolené, ale to není (nemusí být) totožné s tím, že zemřel jen za církev.

Bratře Pavle, já si nesmírně vážím Vaši poctivé snahy o studium Písma a znovu říkám, že jsem byl opakovaně Vašimi přednáškami a slovy povzbuzen. Především si nesmírně vážím Vašeho zápasu o zachování reformačního odkazu v dnešním doktrinálně nevýrazném českém protestantismu. Sám jsem si vědom toho, že ve své pýše

a neznalosti jsem se dopustil mnohých nepřesností a omylů v exegezi i v hodnocení exegezí druhých. A kdybyste se Vy pustil do korektury mých argumentací, bylo by to oprávněně červené moře. Prosím, přijměte tento příspěvek pouze jako moji snahu o vzájemnou službu a ostření se. Každopádně mi teď jde pouze o naši exegezi, ne o závěry, kterých dosahujeme. Já alespoň nějak znám kalvínské chápání a o to mi teď nejde, nicméně si myslím, že argumentace v tomto článku nebyla příliš zdařilá, co víc, zdá se mi dokonce v té první části nebezpečná. Budu proto moc vděčný za reakci, případně vysvětlení toho, co jsem nepochopil či pochopil špatně.

Tento email zasílám s modlitbou, aby si to Pán použil ke zbudování Svěho těla, aby si z nás všech dělal ještě poctivější studenty Jeho slova. Já to moc potřebuji. Kéž by On sám byl v našem studiu a životě oslaven. Amen.

S bratrskými pozdravy,

– Michal K. –

Milý Michale,

díky za dopis, který je napsán v opravdové pokoře. Kéž by byli všichni křesťané (bez výjimky) tak pokorní jako Vy.

Možná jsem napsal článek příliš přímo. Vedlo mne k tomu to, že ve většině případů, křesťané interpretují slovo „všichni“ univerzálně. Proto jsem snad v argumentaci asi přehnal ten důraz na partikulární chápání slova „všichni“. Přesto, věřím tomu, co jsem napsal; dodal jsem dostatek důvodů, proč tak věřím. Rozumím, že by snad někdo mohl argumentovat, že vlastně tedy všichni (univerzálně) nezhrěšili, ale jen někteří ze všech tříd lidí. Napsal jsem, že „všichni“ bez výjimky (univerzálně) také platí, ale

46 ZÁPAS O DUŠI

jen výjimečně. Sledujte rozhovory, čtěte články, vyhledejte si v textu ‚všechny‘ a uvidíte jasnou partikularitu. Opravdu jde jen o pochopení a Vy to jasně chápete. Ano, bratr, který není zběhlejší v Písmu, by mohl tvrdit, že ‚všichni zhřešili‘ můžeme vykládat partikulárně; ale ten se v podstatě také ani nezamýšlí nad slovem ‚všichni‘ když jej v rozhovorech sám užívá nebo slyší nebo čte, zda je ve smyslu partikulárním nebo univerzálním.

Pokud se tedy týká ‚všichni zhřešili‘, tak širší kontext Bible jasně ukazuje na univerzalitu. Zde je jen jeden z mnoha, mnoha důkazů:

◆ *Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili. (Ř 5,12)*

Ukažte mi člověka, který nezemřel nebo nezemře, a já Vám ukážu člověka, který nezhrěšil. I Pán Ježíš zemřel teprve tehdy, když se stal hříchem za nás. Jistě, můžete poukázat na Henocha, ale i ten bude převlečen z pomíjitelného těla do nepomíjitelného, stejně jako všichni tělesně živí při druhém příchodu Pána Ježíše, takže jejich přirozené tělo zemře.

Pokud se ale týká „Kristus zemřel za všechny“ tak širší kontext Bible jasně ukazuje na partikularitu. Jen jeden z mnoha, mnoha důkazů: Když anděl oznámil Josefovi, že Marie počala z Ducha svatého, tak mu také oznámil důvod, proč se Spasitel narodí. Ten důvod byl, že vysvobodí z hříchů jistou třídu lidí, jež je nazvána „jeho lid“:

◆ *Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů. (Mt 1,21)*

Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras. (Zj 5,9)

Kdyby vysvobodil všechny lid v univerzálním smyslu, tak jsou všichni bez výjimky dětmi Božími a nikdo by nebyl synem toho Zlého. Přesto s Vámi souhlasím, že musíme být nadměru opatrní, když tyto záležitosti vysvětlujeme. Jde spíše o výuku jazyka, přesného chápaní slov v kontextu celé myšlenky. To platí v každém oboru, nejen ve výkladu Bible.

Pokud se týká Pavlova, abychom se modlili za všechny lidi, za vládcy atd.... Rozumím dobře Vaši námitce. Měl jsem se lépe vyjádřit, protože s Vámi souhlasím. Modlit se za všechny v univerzálním smyslu, mít na mysli, snad „představit“ si (?), všechny vládcy... ano, souhlasím. To je možné jenom v zobecňující, nekonkrétní modlitbě: „Bože, modlím se za každého vládce, který na světě je, o kterém ani nevím...“ Zde jsem ale měl na mysli, konkrétní modlitbu. Jednotlivec se konkrétně může modlit jen za jistý počet lidí, a zahrnout do ní i své nepřátele, snažit se nezapomenout na různé skupiny lidí atd. Ideál 1 Tm 1,9 asi je, aby se všichni křesťané konkrétně modlili za všechny lidi ve svém okolí, a tak modlitbou pokryli konkrétně všechny lidi světa bez výjimky, v univerzálním smyslu. Nemyslím, že je to proveditelné, ač biblicky žádoucí. Věřím, Michale, že mi rozumíte.

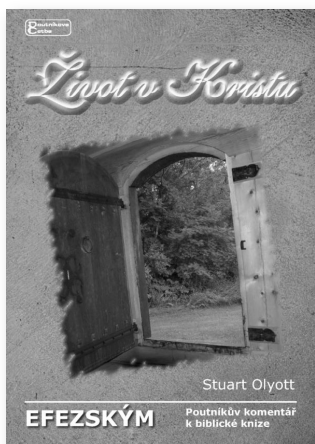
Omlouvám se, ať napíši cokoliv, tak se nikdy nebudu schopen přesně vyjádřit, jak to vnitřně chápu. Jsme nedokonalí a Pán Bůh čte naše srdce, ne naši padlou gramatiku a stylistiku.

Zdravím v Jeho svrchované milosti.

Váš

– Pavel Steiger –

Novinka nakladatelství Poutníkova četba

Život v Kristu

Stuart Olyott

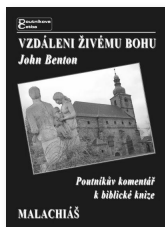
- Poutníkuv komentář ke knize **Efezským**

Když porozumíme Pavlově epištole Efezským, s naším duchovním životem se stane něco nádherného. Uvědomíme si, jak bohatí jsme v Kristu a jsme naplněni vděčností a radostí. Poznáme, co znamená žít jako křesťan v současném světě. Upevníme se v našem porozumění biblickému učení.

Krátce, kniha Efezským nám pomůže být křesťany podle Božího srdce. Kéž nám nové čtení Efezským pomůže „v každém ohledu růst v Krista, který je hlavou“ (Ef 4:15).

ISBN 978-80-904371-6-6, 164 stran, 185,- Kč

Další tituly z edice Poutníkovy komentáře

Vzdálení živému Bohu

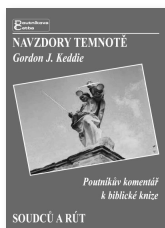
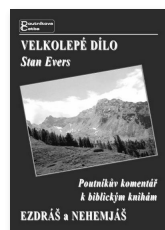
John Benton

- Poutníkuv komentář ke knize **Malachiáš**

Velkolepé dílo

Stan Evers

- Poutníkuv komentář ke knihám **Ezdráš a Nehemjáš**

Navzdory temnotě

Gordon J. Keddie

- Poutníkuv komentář ke knihám **Soudců a Rút**

www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,

tel.: +420 472 741 623

Poutníkova četba, Žandov 85, Chlumeč 403 39

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek
a případné připomínky, názory, náměty nebo
články adresujte na:**

zapasodusi@gmail.com

Nebo na adresu: **Zápas o duši
Veslavínova 14
400 11 Ústí nad Labem**

Telefon do redakce: (+420) 411 440 021

**Dobrovolné příspěvky pošlete přiloženou složenkou
nebo převodem z účtu.**

**Jako variabilní symbol použijte číslo
uvedené na Vaší etiketě.**

**Název účtu: ZOD - HCJB World Radio
KB Pohořelec 152/3, 11800 Praha Hradčany
Číslo účtu: 96538621 / 0100**

<http://www.reformace.cz> nebo <http://zod.reformace.cz>

**Můžete poslouchat nebo si stáhnout několik
set audio pořadů nejen z produkce HCJB, ale i z produkce TWR •
Přečtěte si všechny ZODY od roku 1989 • Přečtěte si desítky úvah
• Podívejte se na vznikající složku s elektronickými knihami •
Ve složce o Ekvádoru najdete mnoho zajímavostí**

HCJB vysílání v Rádiu 7 (www.radio7.cz)

pondělí 23³⁰-0⁰⁰, středa 15³⁰-15⁴⁵, čtvrtek 5⁰⁰-5³⁰

ZÁPAS O DUŠI © vydává Reformace.cz, Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 6,
IČ: 41605012

Redakce a administrace: Veslavínova 14, 400 11 Ústí nad Labem

Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal

Redakční rada: Radovan Hynek, Petr Papež, Klára Steigerová, Pavel Steiger,
Iva Suchá, Jan Suchý

Číslo 110, vyšlo 15. října 2011, ev. č. MKČR: E 11180

Tiskne PBtisk s. r. o., Dělostřelecká 344, 26101 Příbram

Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ!**

ISSN 1804-2880